

รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

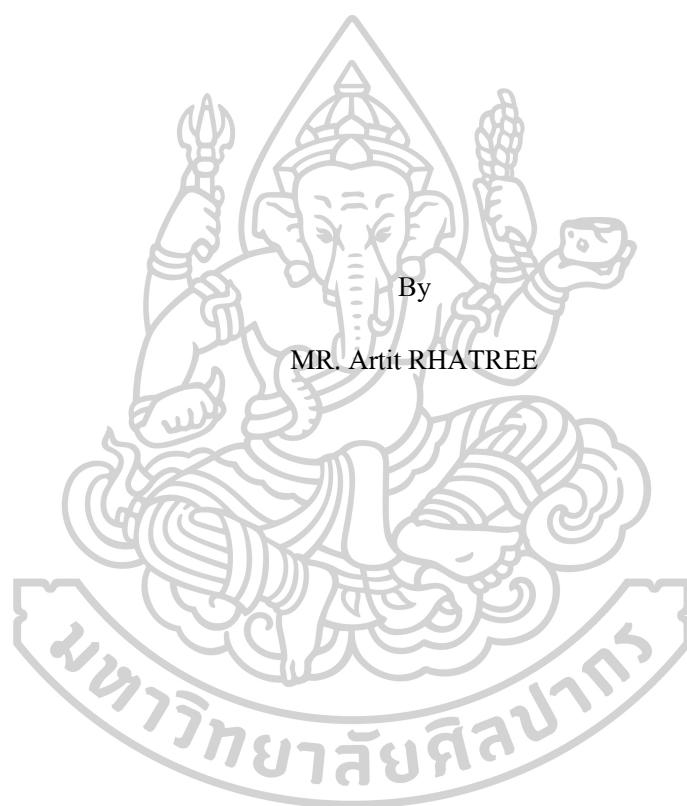
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

FROM A MEMORY OF ME AND MY MOTHER

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements

for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)

Painting Sculpture and Graphic Arts Silpakorn University

Academic Year 2016

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่
โดย อาทิตย์ ราตรี
สาขาวิชา ทักษะศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อติเรก โลหะกุล

จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารท์สนวงศ์)
พิจารณาเห็นชอบโดย
..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ จักรพันธ์ วัลลภสินกุล)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อติเรก โลหะกุล)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ เข้มรัตน์ กองสุข)
..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ถนอมจิตร ชุ่มวงศ์)
..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์)

55002210 : ทักษะศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ความผูกพัน, ความทรงจำ, จินตนาการ, ความอบอุ่น

นาย อาทิตย์ ราตรี: รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อติเรก โลหะกุล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์ที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางประติมากรรม 4 ชิ้น เพื่อต้องการแสดงออกให้เห็นถึง สภาวะทางอารมณ์ในช่วงเวลาของความคิด คำนึงถึงบุคคลที่เรารัก จากการจินตนาการภาพของความทรงจำขึ้นมาใหม่ โดยใช้เรื่องราวจากสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต ของแม่ที่มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่น ของแม่และกระผม ผ่านการเขียน ปีกวีสุดสำเร็จรูป (ผ้าจีน) นำมาเชื่อมต่อกันให้เกิดเป็นรูปทรงทางประติมากรรม ในฐานะที่เป็นผู้สร้างสรรค์ กระผมได้ใช้ทัศนคติ แนวคิด การสร้างรูปทรง การคลี่คลายอารมณ์ความรู้สึกออกมาเป็นผลงาน เพื่อนำไปเสนอต่อสาธารณชน

กระผมหวังว่า วิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ให้กับบุคคลที่สนใจในเนื้อหา วิชิต และสามารถนำไปต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

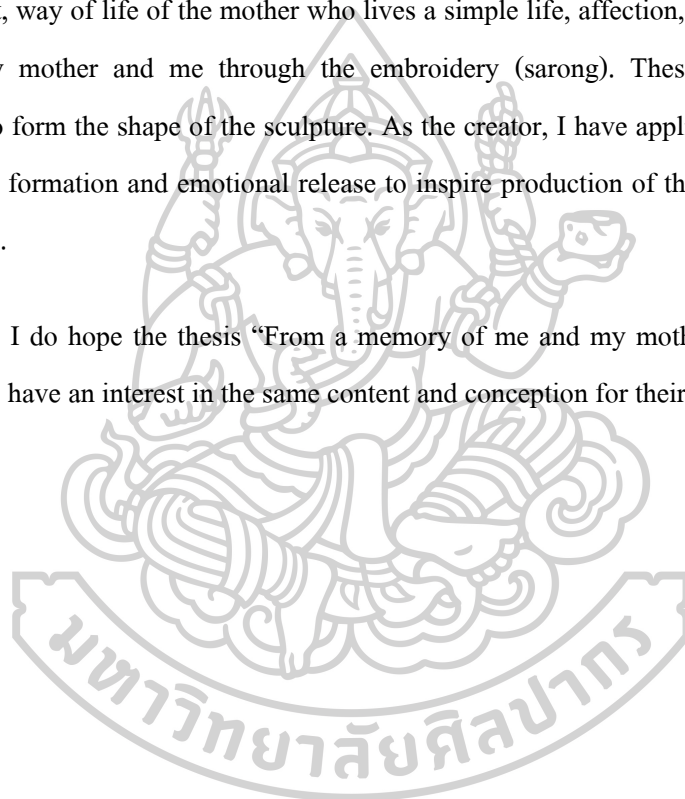
55002210 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : RELATIONSHIP, MEMORY, IMAGINATION, WARMTH

MR. Artit RHATREE : FROM A MEMORY OF ME AND MY MOTHER Thesis
advisor : Assistant Professor Adirek Lohakul

The purpose of this thesis is to create 4 sculptures to express emotional state at the time of remembrance of the beloved from an imaginary new memory inspired by the environment, way of life of the mother who lives a simple life, affection, relationship and warmth between my mother and me through the embroidery (sarong). These aspects are delicately connected to form the shape of the sculpture. As the creator, I have applied the attitudes, concept of the shape formation and emotional release to inspire production of the sculpture to be offered to the public.

I do hope the thesis “From a memory of me and my mother” would be useful for persons who have an interest in the same content and conception for their further creativity.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่ ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ได้รับการสนับสนุนจากบุคคลต่าง ๆ จากครอบครัวทุก ๆ คน โดยเฉพาะ “แม่” ผู้ที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ รวมไปถึง บิดาและพี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจให้เสมอมา ตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ให้กระผมได้มีโอกาสได้พัฒนากระบวนการสร้างสรรค์งานทางประติมากรรม ได้เรียนรู้วิธีการต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อติเรก โลหะกุล อาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยานิพนธ์ ที่ได้มอบความรู้ ความใส่ใจและติดตาม ในกระบวนการทำงานของกระผมอยู่ตลอด

ขอขอบพระคุณ ภาควิชาประติมากรรม โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย โรงเรียนอนุบาลแก้ว ปัญญาอุปถัมภ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการใช้สถานที่ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

และขอขอบคุณบุคคลสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ (หนูแยม) อุทุมพร ขวานทอง ผู้ที่คอยช่วยเหลือข้าพเจ้าในทุก ๆ อย่าง ทั้งร่างกาย แรงใจ ความอดทน และคอยให้กำลังใจอยู่เสมอมา

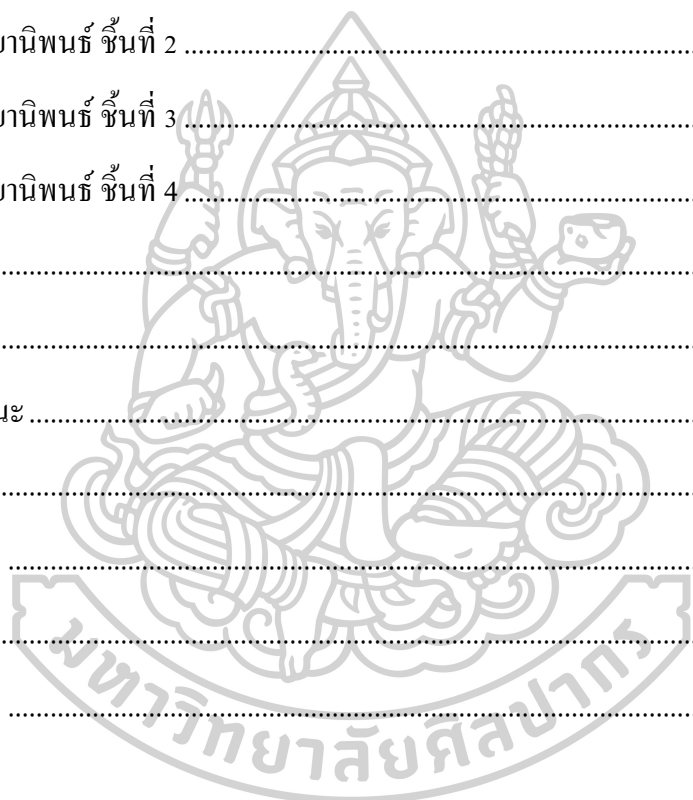
อาทิตย์ ราตรี

สารบัญ

	หน้า
.....	ง
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	2
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์	2
สมมุติฐานของการสร้างสรรค์.....	3
สมมุติฐานเชิงความคิด	3
สมมุติฐานเชิงรูปแบบ	3
ขอบเขตของการศึกษาและการสร้างสรรค์.....	4
วิธีการศึกษา.....	4
การเสนอผลงาน.....	5

แหล่งข้อมูล.....	5
อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า.....	5
บทที่ 2	6
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	6
ที่มาและความสำคัญจากประสบการณ์ตรง.....	6
รูปแบบและแนวคิดจากบทความและทฤษฎีต่างๆ	7
ผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินที่มีอิทธิพล	13
HENRY MOORE	13
HUGO ROBUS.....	15
กิตติพงษ์ สุริยะทองชื่น.....	16
NICK CAVE	18
ลัทธิทางศิลปะ	19
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	21
บทที่ 3	24
กระบวนการและองค์ประกอบในการสร้างสรรค์.....	24
จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์.....	24
ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	25
วิธีการสร้างสรรค์.....	25
วิเคราะห์และนำเสนอผลงาน	26
ผลงานชิ้นที่ 1.....	27
การประมวลผลทางความคิดและรูปแบบ ผลงานชิ้นที่ 1	27
ผลงานชิ้นที่ 2.....	38
การประมวลผลทางความคิดและรูปแบบ ผลงานชิ้นที่ 2	38
ผลงานชิ้นที่ 3.....	49

การประมวลผลทางความคิดและรูปแบบ ผลงานชั้นที่ 3	49
ผลงานชั้นที่ 4.....	60
การประมวลผลทางความคิดและรูปแบบ ผลงานชั้นที่ 4	60
บทที่ 4	68
วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์	68
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	71
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	74
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	78
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	82
บทที่ 5	86
สรุป	86
ข้อเสนอแนะ	87
.....	88
รายการอ้างอิง	88
.....	91
ประวัติผู้เขียน	91

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพความรักของแม่	9
2	ความรักของแม่และลูกๆ	9
3	ความอบอุ่นของครอบครัว	10
4	แม่ช่วงเวลานอน ภาพที่ 1	10
5	แม่ช่วงเวลานอน ภาพที่ 2	11
6	โมบายสำหรับเด็ก	11
7	ผ้าชิ้น (อีสาน).....	12
8	ของเล่นสำหรับเด็ก.....	12
9	ROCKING CHAIR NO.2, by HENRY MOORE.....	13
10	CRADLE SONG,(1957) by HUGO ROBUS.....	15
11	ภาพความทรงจำของแม่ ผลงานประติมากรรมของ กิตติพงษ์ สุริยะทองชื่น.....	16
12	SOUNDSUIT, (2011) By NICK CAVE.....	18
13	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	21
14	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2.....	22

ภาพที่	หน้า
15 ภาพร่างผลงาน (Sketch).....	27
16 ตัวอย่างภาพร่าง 3 มิติ	28
17 ตัวอย่าง โครงสร้างผลงาน.....	29
18 ฟองน้ำที่เป็นยูนิตเพื่อเย็บขึ้นรูป.....	30
19 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพที่ 1	31
20 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพที่ 2	31
21 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพที่ 3	32
22 ภาพขั้นตอนการปั้นใบหน้าที่ใช้กับพื้นที่ว่าง.....	34
23 ภาพขั้นตอนการเย็บผลงาน ภาพที่ 1	34
24 ภาพขั้นตอนการเย็บผลงาน ภาพที่ 2	35
25 ภาพขั้นตอนการทำสีผลงาน	35
26 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 1	36
27 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 2	37
28 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 2	38
29 ภาพร่างผลงาน 3 มิติ ชิ้นที่ 2	39

ภาพที่	หน้า
30	ขั้นตอนการตัดโครงสร้างผลงาน 40
31	ขั้นตอนการเชื่อมโครงสร้างของงานชั้นที่ 2 41
32	โครงสร้างของผลงานที่เสร็จเรียบร้อยรอการเย็บ 42
33	ขั้นตอนการตัดฟองน้ำให้ได้รูปตามโครงสร้างผลงาน ภาพที่ 1 43
34	ขั้นตอนการตัดฟองน้ำให้ได้รูปตามโครงสร้างผลงาน ภาพที่ 2..... 43
35	การยัดฟองน้ำเข้ากับโครงสร้าง..... 44
36	ภาพแสดงการเย็บชิ้นส่วนให้เป็นชิ้นเดียวกัน ภาพที่ 1 45
37	ภาพแสดงการเย็บชิ้นส่วนให้เป็นชิ้นเดียวกัน ภาพที่ 2 45
38	ภาพแสดงการปั้นรูปทรงที่เป็นที่ว่างภายใน ภาพที่ 1 46
39	ภาพแสดงการปั้นรูปทรงที่เป็นที่ว่างภายใน ภาพที่ 2 46
40	ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 1 47
41	ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 2 48
42	ภาพร่างผลงานชั้นที่ 3..... 49
43	ภาพร่าง 3 มิติชั้นที่ 3..... 50
44	โครงสร้างของผลงานที่สมบูรณ์..... 51
45	แสดงการติดผ้าเข้ากับฟองน้ำ..... 52

ภาพที่	หน้า
46	แสดงการตัดชิ้นส่วนให้ได้รูปทรงตาม โครงสร้าง..... 52
47	แสดงการนำชิ้นส่วนมาประกอบเข้ากับ โครงสร้างงาน 53
48	แสดงการจัดวางตำแหน่งของผลงาน..... 54
49	แสดงการปั้นพื้นที่ภายในที่เป็นเค้าโครงของใบหน้า..... 55
50	แสดงการวางยูนิตที่เป็นรูปร่างต่างๆ 56
51	ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 1 57
52	ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 2 58
53	รายละเอียดผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 3..... 59
54	ภาพร่างผลงาน 2 มิติ 60
55	ภาพร่างผลงาน 3 มิติ 61
56	โครงสร้างของผลงานที่สมบูรณ์..... 62
57	ขั้นตอนการเย็บผ้าเข้ากับ โครงสร้างผลงาน 63
58	แสดงการเย็บยูนิตย่อยให้เข้ากับงาน..... 64
59	แสดงการวางตำแหน่งของรายละเอียดของผลงาน..... 65
60	ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 1 66
61	ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 2 67

ภาพที่	หน้า
62 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 1.....	71
63 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 2.....	72
64 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 1.....	74
65 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 2.....	75
66 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 3.....	76
67 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 1.....	78
68 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 2.....	79
69 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	80
70 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 1.....	82
71 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 2.....	83
72 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 3.....	84

บทที่ 1

บทนำ

โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์จะสามารถจดจำสิ่งที่ทำให้ตนสนใจมนุษย์จะระลึกถึงเหตุการณ์ในอดีต เป็นเพราะเหตุการณ์นั้นเป็นส่วนสำคัญและเชื่อมโยงมาถึงชีวิตในปัจจุบัน ดังนั้นการลือฟื้นความหลังที่ผ่านมา จึงเป็นการเพิ่มพูนความหมายใหม่ให้กับช่วงเวลาในปัจจุบัน มันเป็นความหมายที่ต่างไปจากตอนที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริง ความทรงจำจึงเป็นประสบการณ์ที่ปราศจากความทุกข์และความตรึงเครียดใดๆ

จากประสบการณ์ที่ได้เกิดขึ้นกับตัวข้าพเจ้าโดยตรง เมื่อข้าพเจ้าต้องย้ายถิ่นฐานเพื่อมาศึกษาและทำงานในเมืองสถานที่แตกต่างไปจากเดิม ได้พบกับสังคมใหม่และสิ่งแวดล้อมใหม่ที่เต็มไปด้วยผู้คนมากมายหลายตาและต่างถิ่นฐานต่างเข้ามาใช้ชีวิตในสังคมเมืองที่ต้องดิ้นรนแข่งขันกัน เพื่อตามกระแสสังคมเมืองที่มีการพัฒนาทางด้าน วัตถุและเทคโนโลยีอย่างไม่จบสิ้น จนทำให้ตนเองนั้นหลงลืมความเป็นตัวตน ลืมวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตอันดีงาม และความรักความอบอุ่นของคนในครอบครัว ในขณะที่เดียวกันข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณภาพแวดล้อมในสังคมใหม่นั้นส่งผลกระทบต่อตัวข้าพเจ้า ทั้งทางกาย อารมณ์ จิตใจ จนทำให้เกิดภาวะของความคิดคำนึง ถึงบุคคลอันเป็นที่รักในที่นี้บุคคลที่ข้าพเจ้ารักนั่นคือ แม่ ซึ่งภาวะของความคิดถึงนั้นสามารถเกิดขึ้นจากการที่เราพบเห็นข้าวของเครื่องใช้ เช่น ผ้าเช็ด ผ้าขาวม้า หมอน อุปกรณ์ในการเลี้ยงดูบุตร และภาพการทำกิจกรรมต่างๆของคนในชนบทผ่านทางสื่อต่างๆ ยังเป็นเครื่องกระตุ้นให้ข้าพเจ้านึกถึงความทรงจำในอดีต และคิดถึงอาความทรงจำที่ดี มาใช้ปลอบประโลมตัวเองในยามที่เกิดความทุกข์ใจ

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเกิดแรงบันดาลใจในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางประติมากรรม เพื่อตอบสนองความรู้สึกนึกคิดภายในตัวข้าพเจ้า และเป็นการสนับสนุนให้ตนเองและบุคคลที่ละถิ่นฐานมา โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวให้ตระหนักและเห็นคุณค่าของ ความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทรของคนที่เรารัก รวมไปถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงาม

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

สายสัมพันธ์ของครอบครัวระหว่างแม่และลูกนั้น เป็นความผูกพันที่ลึกซึ้งและบริสุทธิ์ ที่ไม่เคยมีบุคคลใด ไม่เคยได้รับหรือสัมผัสความผูกพันของบุคคลอื่นเป็นที่รัก ข้าพเจ้าเชื่อว่า ความสัมพันธ์และความผูกพันนี้เป็นความสัมพันธ์ระยะแรกที่จะสามารถนำไปสู่ความสัมพันธ์อื่นๆ ในอนาคต เมื่อเรามีพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีจากบุคคลอันเป็นที่รักแล้ว เราก็จะสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตเพื่อใช้เป็นเครื่องเตือนสติในยามที่เรามีความทุกข์ใจ

แต่ในสภาพสังคมในปัจจุบันนั้น ได้มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาทางด้านวัตถุ เทคโนโลยี ความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่สิ้นสุด อีกทั้งบุคคลที่ต้องจากถิ่นฐานบ้านเกิด เพื่อเข้ามาศึกษา เล่าเรียนหรือทำงานในเมืองที่มีการพัฒนาทางด้านวัตถุมากไป จนบางครั้ง ลี้ภัยลี้ภัยในบริบทของสังคมเมือง อาจทำให้บุคคลนั้นหลงลืมความเป็นตัวตน ลืมวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ลืมความผูกพันระหว่างตนเองและครอบครัว

จากผลกระทบดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าเกิดแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ผ่านวิธีการทางประติมากรรม โดยใช้การเข้บปักวัสดุสำเร็จรูป (ผ้าชิ้นอีสาน) เชื่อมผูกกันระหว่าง รูปทรงและแสดงให้เห็นถึงความทรงจำ ความผูกพันของแม่และข้าพเจ้า

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. ต้องการแสดงให้เห็นสภาวะทางอารมณ์ในช่วงเวลาของความคิด คำนึงถึงบุคคลที่เรา รัก ผ่านการจินตนาการภาพของความทรงจำขึ้นมาใหม่ โดยใช้เรื่องราวจากสภาพแวดล้อม วิถีชีวิตของแม่ที่มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย

2. เพื่อค้นหาความหมายถึงความรักความผูกพันระหว่างแม่และข้าพเจ้าผ่านประเด็นในแง่มุมและช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

3. เพื่อสร้างสรรค์ความหมาย ความรู้สึก ด้วยการรวมรูปทรงที่เป็นหน่วยย่อยๆ นำมา ประสาน เชื่อมต่อ ทักทอ เข้บปัก โดยใช้วัสดุที่ผ่านการใช้งานแล้วนำมาสร้างรูปทรงขึ้นมาใหม่ ให้เห็นถึงความหมายของวัสดุ

4. ข้าพเจ้าต้องการที่จะดึงเอาสภาวะของความทรงจำดังกล่าวนำมาสร้างเป็นรูปทรงเพื่อ ขยายความ หรือเพิ่มพูนความหมายในช่วงเวลาในปัจจุบัน

สมมุติฐานของการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด จากความทรงจำของฉันและแม่ มีสมมุติฐานเชิงความคิด และสมมุติฐานเชิงรูปแบบโดยสังเขปดังนี้

สมมุติฐานเชิงความคิด

ในเรื่องของการจากถิ่นฐานบ้านเกิดของคนจากหลากหลายกลุ่ม ที่ได้เข้ามาศึกษาเล่าเรียนหรือเข้ามาทำงานในสถานที่ใหม่นั้น อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิต เพื่อให้เข้ากับบริบทในพื้นที่ในปัจจุบัน ซึ่งการปรับเปลี่ยนในครั้งนี้อาจส่งผลให้บุคคลนั้นหลงลืมความเป็นตัวตน ลืมวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม

ต้องการที่จะสื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในมุมมองของความรักระหว่างข้าพเจ้ากับแม่ โดยแสดงให้เห็นถึงความเรียบง่าย ความผูกพัน ความรัก อันเกิดจากภาวะของความคิดถึงกัน ซึ่งเกิดจากสิ่งเล็กๆ ต่างๆ เช่น ข้าวของเครื่องใช้ที่มีส่วนคล้ายคลึงกันกับบุคคลที่เรารักใช้ ผ้าชิ้น หมอน เปลญวน หรือข้าวของที่ใช้ระหว่างแม่กับลูก ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นสิ่งที่มากระตุ้นให้เกิดภาวะของความคิดถึง

ข้าพเจ้าต้องการที่จะดึงเอาความทรงจำที่เคยผ่านช่วงเวลาดังกล่าว นำกลับมาเพิ่มพูนความหมายขึ้นมาใหม่ในช่วงเวลาปัจจุบัน เพื่อใช้ปลอบประโลมจิตใจในยามที่เรามีความทุกข์ และเพื่อเตือนสติในการใช้ชีวิตของเรา

สมมุติฐานเชิงรูปแบบ

จากสมมุติฐานเชิงความคิด ผู้ทำวิทยานิพนธ์ใช้กระบวนการหยิบยืมข้อมูลและรูปแบบของรูปร่างของคนทีแสดงออกในอิริยาบถต่างๆ รวมไปถึงข้าวของเครื่องใช้ ที่แสดงออกถึงความเรียบง่ายของแม่ โดยการลดทอนรูปทรงให้เหลือเพียงส่วนสำคัญและใช้รูปร่างของคนมาผสมผสานเข้ากับรูปทรงข้าวของเครื่องใช้โดยวิธีการ (Transform) คือนำเอารูปทรงที่เป็นส่วนย่อยมาเชื่อมต่อกันให้เกิดเป็นรูปทรงหลัก โดยการเย็บปัก เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของรูปทรง และนำวัสดุสำเร็จ (ผ้าชิ้น) มาใส่ในผลงานเพื่อทำให้เกิดความรู้สึก อบอุ่น นุ่มนวล

ขอบเขตของการศึกษาและการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้ามีขอบเขตในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ข้าพเจ้าเลือกรูปร่างและรูปทรงจากอิริยาบถของแม่ ในท่าทางต่างๆที่กำลังปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในช่วงเวลาของการเลี้ยงดูข้าพเจ้า โดยใช้ช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เช่น ช่วงเวลาที่แม่เลี้ยงดูเรา, ช่วงเวลาที่แม่พักผ่อน, ช่วงเวลาที่แม่อาบน้ำให้ ทั้งหมดนี้ข้าพเจ้าใช้การศึกษาโครงสร้างทางกายภาพและนำมาผสมผสานเข้ากับข้อมูลทางความคิด เพื่อต้องการที่จะสร้างรูปที่แสดงออกถึงความผูกพันของแม่และตัวข้าพเจ้า

2. ขอบเขตด้านเทคนิค

ข้าพเจ้าเลือกใช้เทคนิคการเย็บปักและการใช้วัสดุสำเร็จ (ผ้าชิ้น) ที่ทั้งใหม่และผ่านการใช้งานมาแล้ว นำมาสร้างรูปทรงขึ้น ผ่านการใช้รูปร่างรูปทรงจากอิริยาบถของแม่และข้าพเจ้า โดยการประกอบกันของเส้นโค้ง เส้นตรง การขยี้ ดึงออกของ รูปทรง เชื่อมต่อกันให้เกิดเป็นปริมาตร ข้าพเจ้าเลือกใช้วิธีการเย็บปัก ผ้าชิ้น (อีสาน) การประสาน การเชื่อมต่อ ความผูกพันที่เกิดจากการรวมกันของยูนิคว์ย่อยๆ ของตัววัสดุ เพื่อให้รูปทรงเกิดความสัมพันธ์กัน และเพื่อให้เห็นคุณค่าของวัสดุที่มีความหมายของความเป็นพื้นถิ่น วิถีชีวิตความเรียบง่ายของแม่

3. ขอบเขตด้านรูปแบบ

ข้าพเจ้านำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและพื้นที่ว่าง (Space) ที่เกิดจากการเชื่อมต่อกันของรูปทรง แสดงให้เห็นลักษณะของรูปทรงหลักที่กำลังโอบอุ้มพื้นที่ว่างที่ข้าพเจ้าใช้แทนความเป็นตัวข้าพเจ้าเอง ผลงานบางชิ้นยังมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ชมเพื่อให้ผู้ชมสัมผัสผลงาน เกิดการตอบสนองระหว่างผลงานเพื่อสื่อให้เห็นช่วงเวลาของความรัก ความผูกพันของแม่และข้าพเจ้าอีกทางด้วย

วิธีการศึกษา

1. ศึกษารูปทรงทางกายภาพที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริบทของแม่และข้าพเจ้า คือ อิริยาบถของแม่ รูปร่าง ใบหน้า แก้วไยอก หมอน เปฌวน รวมไปถึงรูปทรงของวัตถุและของใช้ต่างๆ นำมาบันทึกเก็บข้อมูล ศึกษาจากหนังสือกายวิภาค ภาพถ่าย ที่มีความหมายและเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ นำมาวิเคราะห์ แยกแยะ ในเรื่องของเนื้อหา รูปทรง และประเด็นที่จะสื่อให้เห็นใน

ผลงาน เพื่อที่จะสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมให้อยู่ในขอบเขตของเรื่อง “รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่”

2. ศึกษาจากรูปแบบผลงานประติมากรรมของศิลปินที่มีความใกล้เคียงในทางเนื้อหา และเทคนิคในการ เย็บปัก ทัก ร้อย และการใช้รูปร่าง รูปทรงของคนผสมผสานเข้ากับวัตถุสิ่งของ ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเรื่องราวความรักความผูกพันของแม่ ในเนื้อหา รูปแบบและการ แสดงออก นำมาวิเคราะห์ แยกแยะ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ในรูปแบบ กึ่งนามธรรม (Semi-abstract)

3. ศึกษาจากข้อมูลบทความทางวิชาการ ทฤษฎี และปรัชญาต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์และ เกี่ยวข้องในด้านเนื้อหา นำมาตีความและขยายความของเรื่องราวที่จะนำเสนอและสร้างสรรค์อีกทาง

การเสนอผลงาน

ผู้ทำวิทยานิพนธ์แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ภาคเอกสาร ได้จากการจดบันทึก การถ่ายภาพและร่างภาพในขั้นตอนต่าง ๆ รวมไปถึง การจัดทำเป็นรูปแบบเอกสารประกอบการศึกษาหรือวิทยานิพนธ์ โดยนำเสนอพร้อมกับผลงาน
2. ภาคปฏิบัติ สร้างสรรค์ผลงาน และจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานแก่สังคม

แหล่งข้อมูล

ศึกษาข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ หนังสือ บทความในอินเทอร์เน็ต สารคดีภาพเคลื่อนไหว และ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากสถานที่จริง

อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

1. Laptop
2. Internet
3. Gmail drive
4. Thumb drive
5. แฟ้มเก็บข้อมูล
6. กล้องถ่ายรูป, สมุด ,ปากกา

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในวิทยานิพนธ์ชุด “รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่” ผู้ทำวิทยานิพนธ์ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์โดยแบ่งข้อมูลเป็น 3 หัวข้อดังนี้

1. ที่มาและความสำคัญจากประสบการณ์ตรง
2. รูปแบบและแนวคิดจากบทความและทฤษฎีต่างๆ
3. ผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินที่มีอิทธิพล

ที่มาและความสำคัญจากประสบการณ์ตรง

เรื่องราวของการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เกิดจากสภาพแวดล้อมรอบตัวของข้าพเจ้า ที่เคยได้รับรู้ และ สัมผัสถึง ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่น ความสนุกสนาน ของครอบครัวที่มีอยู่ในชนบท ในที่นี้ข้าพเจ้าหมายถึงความผูกพันระหว่างข้าพเจ้าและแม่ ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่าเป็นความผูกพันและสายสัมพันธ์ที่บริสุทธิ์ปราศจากสิ่งปรุงแต่งใดๆ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาและเรียนรู้ในสภาวะของความทรงจำ การระลึกถึงบุคคลอันเป็นที่รัก ซึ่งเกิดจากการที่เราได้พบเห็นสิ่งของต่างๆ ที่มีความคล้ายคลึงกับสิ่งของที่บุคคลที่เรารัก รวมไปถึงตัวเราที่ได้เคยสัมผัสและมีความผูกพันกับสิ่งของเหล่านั้น

เมื่อข้าพเจ้าได้เข้ามาใช้ชีวิตในเมืองข้าพเจ้าพบกับ สภาพความเป็นอยู่ บริบทรอบๆ เปลี่ยนแปลง ผันแปรไปตามยุคสมัย โดยส่วนใหญ่สังคมของคนในเมือง ตามที่ได้พบเห็นนั้นส่วนมากจะดำรงชีวิตด้วยความเร่งรีบ มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง จนทำให้การดำเนินชีวิตของเราต้องก้าวตามให้ทัน ในบางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกได้ว่า สิ่งเร้าต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผู้คนนั้นหลงลืมความเป็นตัวตน ลืมวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ความรักความผูกพันของคนในครอบครัวก็จะเริ่มลดน้อยลง

รูปแบบและแนวคิดจากบทความและทฤษฎีต่างๆ

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาและรวบรวมแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูล ส่งเสริมความคิดและทฤษฎีของข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ ผลงานทางประติมากรรม

ทฤษฎีนักปรัชญาปฏิบัตินิยมชาว อเมริกา (John Dewey: 1859-1892) จอร์น ดีวี่ ได้กล่าวถึงประสบการณ์ในโลกแห่งความจริงอันเป็นประโยชน์ที่ช่วยในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

โลกของมนุษย์เป็นโลกที่มีความหมายทั้งนี้เพราะว่า มนุษย์มีความทรงจำและเก็บรักษาบันทึกประสบการณ์ต่างๆไว้ได้ โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์จะจดจำสิ่งที่ทำให้ตนสงบใจ มนุษย์จะระลึกถึงเหตุการณ์ในอดีต ไม่ใช่เพราะตัวเหตุการณ์นั้น โดยอย่างเดียว แต่เพราะเหตุการณ์นั้นมีส่วนสำคัญต่อชีวิตในปัจจุบันของเขาดังนั้น จะเห็นว่าความทรงจำของมนุษย์ในระยะแรกๆจึงเป็นเรื่องของความรู้สึกมากกว่าจะเป็นเรื่องราวของสติปัญญาหรือเหตุผล การรื้อฟื้นความหลังที่ผ่านมาเป็นการเพิ่มพูนความหมายใหม่ให้กับช่วงเวลาในปัจจุบัน มันเป็นความหมายที่แตกต่างไปจากตอนที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริง ความทรงจำจึงเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวกับความรู้สึกที่ได้รับมา ที่เต็มไปด้วยคุณค่าทางอารมณ์ โดยปราศจากความทุกข์และความตรึงเครียด¹

จากทฤษฎีของ จอร์น ดีวี่ ข้าพเจ้าได้ศึกษาและค้นและพบว่า การที่เราสามารถจดจำเรื่องราวต่างๆที่เคยผ่านจากประสบการณ์ตรง ของแต่ละบุคคลนั้นๆ สอนใหญ่แล้วทุกคนมักจะจดจำเรื่องราวที่ดีๆเก็บไว้ภายในตัวเราเสมอ ซึ่งความทรงจำดีๆนั้น จะสามารถเป็นตัวกระตุ้นหรือใช้เป็นเครื่องเตือนสติของเราในช่วงเวลาที่เราระสับปัญหาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆในช่วงเวลาของปัจจุบัน

อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีก ได้อธิบายไว้ว่า มนุษย์นั้นเป็นสัตว์สังคม มนุษย์อยู่ด้วยกันเป็นหมู่ เป็นกลุ่ม เป็นพวก ซึ่งมนุษย์นั้นมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน การที่มนุษย์อยู่รวมกันนั้นจะทำให้จะทำให้พวกเขาารู้สึกปลอดภัยซึ่งเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ ดังนั้นเรากล่าวได้ว่าเมื่อมนุษย์มีความสัมพันธ์กันต่อกัน มนุษย์จึงเป็นสัตว์สังคม²

¹ ประทุม อังกูร โรหิต, ปรัชญาปฏิบัตินิยม (กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2543),74

² ชัยพร วิชชาวุธ, มูลสารจิตวิทยา (กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2525),491

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นเชื่อว่า ความสัมพันธ์ที่ดีนั้น จะเริ่มต้นจากครอบครัวหรือเกิดจากบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเรา ความสัมพันธ์ที่เกิดจากตัวข้าพเจ้าและแม่นั้นเป็นความสัมพันธ์ในแบบที่ทุกคนต้องเคยได้สัมผัสถึง ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่น การอบรมเลี้ยงดู เป็นพื้นฐานให้เราสามารถใช้ชีวิตร่วมกันกับผู้อื่นได้

ฉันรักเธอเพราะ เธอเป็นบัณฑิต

เพราะเธอเป็นคนดี เป็นราชา ราชนิ หรือ ?

ฉันรักเธอ เพราะเธอเป็นมหาโจรคนเลว

เป็นอันธพาล ขอทานข้างถนน หรือ ?

ฉันชื่นชมคนดีคนมีชื่อเสียงคนร่ำรวย

และคนมีเกียรติยศสูง

ฉันรักเธอผู้ไม่มีสิ่งเหล่านี้เลย

“ฉันรักเธอ เพราะฉันเป็นแม่

(จากแม่ทุกคน ผู้รักลูกทุกคน)³

จากบทกลอนของท่านอาจารย์ ช่าง มุลพิณิจ ข้าพเจ้าได้ยกตัวอย่างบทกลอนนี้ขึ้นมาเพื่อใช้ตีความหมายหรือขยายความ ของความรัก ที่ผู้เป็นแม่มอบให้กับลูกทุกคน ไม่ว่าจะลูกของตนนั้นจะอยู่ในสถานะภาพใดก็ตาม แม่นั้นก็ยังรักลูกของตนเองเสมอ เพราะความรักของแม่นั้นยิ่งใหญ่จนถูกนำไปเปรียบเทียบกับหลายๆสิ่งบนโลกใบนี้

ชาวอีสานถือว่าการทอผ้าเป็นกิจกรรมยามว่างหลังจากฤดูการทำนาหรือว่างจากงานประจำอื่นๆ ในใต้ถุนบ้านแต่ละบ้านจะกางทอผ้ากันแทบทุกครัวเรือน โดยผู้หญิงในวัยต่างๆนั้น จะสืบทอดกันมาผ่านการจดจำและปฏิบัติจากวัยเด็ก ทั้งลวดลาย สี สัน การย้อม การทอ ผ้าที่ทอด้วยมือ นั้นจะนำไปใช้ตัดเย็บเป็นเครื่องนุ่งห่ม หมอน ที่นอน ผ้าห่ม การทอผ้ายังเป็นการเตรียมผ้าสำหรับการออกเรือน และยังบ่งบอกความเป็นแม่หย้าแม่เรือนของหญิงชาวอีสานอีกด้วย⁴

จากบทความที่ข้าพเจ้าได้นำมาเสริมความหมายให้กับตัววิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นการขยายความหมายของวัสดุที่นำมาใช้คือ ผ้าซิ่น(อีสาน) นำมาเย็บ ประสาน เชื่อมต่อ ให้เกิดเป็นรูปทรงเพื่อเพิ่มพูนความหมายของวัสดุที่ตีความให้เห็น ความเรียบง่ายและวิถีชีวิตของคนในชนบทอีสาน

³ ดินป่า จีวัน, แต่แม่พระอรหันต์ของลูก (กรุงเทพฯ: สุภาพใจ, 2548), 45

⁴ ความหมายของผ้าซิ่น, อีสาน, ไทยอีสาน, ลวดลายความสำคัญ, เข้าถึงเมื่อ 11 พฤศจิกายน

ภาพที่ 1 ภาพความรักของแม่

ภาพที่ 2 ความรักของแม่และลูกๆ

ภาพที่ 3 ความอบอุ่นของครอบครัว

ภาพที่ 4 แม่ช่วงเวลานอน ภาพที่ 1

ภาพที่ 5 แม่ช่วงเวลานอน ภาพที่ 2

ภาพที่ 6 โมบายสำหรับเด็ก

ภาพที่ 7 ผ้าซิ่น (อีสาน)

ภาพที่ 8 ของเล่นสำหรับเด็ก

ผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินที่มีอิทธิพล

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิถยานิพนธ์ชุด รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่ จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลย ถ้าหากข้าพเจ้าไม่ศึกษาหรือเรียนรู้จากศิลปิน ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีลักษณะที่ใกล้เคียง และยังเป็นแนวทางในการคิดสร้างสรรค์ผลงานให้ออกมาในรูปแบบเฉพาะตัว จนเกิดเป็นผลงานวิถยานิพนธ์ในครั้งนี้

HENRY MOORE

ภาพที่ 9 ROCKING CHAIR NO.2, by HENRY MOORE, ที่มา: Modern British and Irish Art Evening Sale, London, เข้าถึงเมื่อ: 10 พฤศจิกายน 2559, www.christies.com/lotfinder/Lot/henry-moore-om-ch-1898-1986-rocking-chair-5914836-details.aspx

เฮนรี มัวร์ (30 กรกฎาคม 1989 – 31 สิงหาคม 1986) เป็นศิลปินชาวอังกฤษ เขาเป็นที่รู้จักจากผลงานประติมากรรม อนุสรณ์ทองสัมฤทธิ์กึ่งนามธรรมซึ่งตั้งอยู่ทั่วโลกซึ่งเป็นงานศิลปะเชิงสาธารณะ นอกจากงานประติมากรรมแล้ว เฮนรี มัวร์ มีผลงานภาพวาดอีกมากมาย รวมถึงเรื่องราวที่บรรยายถึงชาวลอนดอนที่หลบซ่อนตัวจากการทิ้งระเบิดในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง พร้อมทั้งงานภาพพิมพ์บนกระดาษ งานของเขามักเป็นแนวนามธรรมเกี่ยวกับรูปทรงของมนุษย์ โดยเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวกับ แม่และลูก โดยใช้รูปทรงแนวนอน งานของ เฮนรี มัวร์ เน้นไปที่รูปทรงของผู้หญิง ยกเว้นในช่วงปี1960 ที่เขาทำประติมากรรมรูปสมาชิกครอบครัว งานของเขามักมีการเจาะรูหรือเป็นพื้นที่ว่าง(Space) นักเขียนหลายคนเปรียบเทียบผลงานเป็นแนวเคลื่อนไหว รูปทรงแนวนอนของเขากับภูมิประเทศและหุบเขาที่เป็นบ้านเกิดของเขา เฮนรี มัวร์ เกิดที่เมืองคาสเซิลฟอร์ด เป็นลูกชายของคณงานเหมืองถ่านหิน เขามีชื่อเสียงจากผลงานประติมากรรมแกะสลักหินอ่อนและประติมากรรมรูปหล่อทองสัมฤทธิ์แนวนามธรรมขนาดใหญ่ และเขาเป็นผู้นำรูปแบบเฉพาะของความคิดสมัยใหม่ให้กับอังกฤษอีกด้วย

เฮนรี มัวร์ เป็นประติมากรที่ยิ่งใหญ่และมีชื่อเสียงมากที่สุดในยุคของเขาเอง เขาได้สร้างสรรค์ผลงานในหลายรูปแบบหลากหลายเทคนิคและวิธีการ เป็นศิลปินที่มีความสำคัญและทรงอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานให้กับศิลปินรุ่นหลังอย่างเรา ได้ศึกษาและค้นคว้าผลงานข้าพเจ้าปฏิเสธไม่ได้เลยว่าผลงานของเขา มีส่วนสำคัญในการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ได้ศึกษารูปแบบวิธีการต่างๆและนำมาปรับใช้ในผลงานเกือบทุกชิ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้ รูปร่าง รูปทรง พื้นที่ว่าง และเนื้อหา อิทธิพลที่ได้รับคือการหารูปร่างและรูปทรงที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง การใช้พื้นที่ว่าง (Space) ในการใช้แทนเป็นตัวข้าพเจ้าเพื่อเป็นตัวเชื่อมกับรูปทรงหลักที่เป็นรูปร่าง รูปทรงที่ได้จากอิริยาบถของแม่ที่อยู่ร่วมกันกับวัตถุในบริบทของแม่ในช่วงเวลานั้นๆ

HUGO ROBUS

ภาพที่ 10 CRADLE SONG, (1957) by HUGO ROBUS, ที่มา: American Destiny. เข้าถึงเมื่อ:
10 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงจาก: www.artnet.com/artists/hugo-robust/cradle-song-MHN2_r8jQmb8sFzotupgQw2

เกิดที่รัฐโอไฮโอ และต่อมาเรียนที่เมืองนิวยอร์กซิตี้และปารีส ในเบื้องต้นเป็นจิตรกรแนวคิวบิสต์ (Cubism) จนกระทั่งปี 1920 จากนั้นกลายมาเป็นประติมากรซึ่งมีรูปแบบของงานที่สื่อถึงความสนใจใน “รูปแบบความบริสุทธิ์” โดยเฉพาะในร่างกายมนุษย์ ไรบัสเรียนที่โรงเรียนสอนการออกแบบแห่งชาติในเมือง นิวยอร์ก ซึ่งเขาได้อธิบายถึงการทดลองของเขาในภาพวาด “การเปราะเปื้อน” การป้ายสีผ้าใบและการพยายามหาความรู้ เขาทำงานในร้านขายเครื่องประดับ และใช้ชีวิตหลายปีในฝรั่งเศสในการวาดภาพภูมิทัศน์และศึกษาประติมากรรมที่สถาบัน Académie de la Grande Chaumière ไรบัสกลับอเมริกาในปี 1914 และได้ก่อตั้งสตูดิโอของเขาเองที่ เมือง นิวยอร์ก เขาทดลองรูปแบบการวาดภาพสมัยใหม่ เช่นแนวอนาคตนิยม (Futurelism) และสร้างภาพกึ่งนามธรรมของรูปทรงต่างๆและภูมิทัศน์ที่มีลึกลับ เมื่ออายุได้ 35 ปีเขาเปลี่ยนความสนใจไปทำงาน

ประติมากรรมทั้งหมดและใช้เวลาที่เหลือของชีวิตสร้างภาพจากดินเหนียว ให้เป็นรูปหล่อปูน
ปลาสเตอร์และทองสัมฤทธิ์

เมื่อศึกษาผลงานของ Hugo Robus สิ่งที่น่าสนใจได้จากการวิเคราะห์และได้นำมาปรับใช้กับ
ผลงานคือ รูปแบบในการจัดองค์ประกอบของงาน การนำเอารูปทรง รูปร่างของคนมาคลี่คลายและ
ลดทอนให้เหลือเพียงส่วนที่ต้องการจะสื่อถึงช่วงเวลาในอดีตระหว่างแม่และข้าพเจ้า โดยการใช้
ทัศนธาตุต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เส้นรอบนอกของรูปทรง การเชื่อมโยงกันของรูปทรง แสดงให้
เห็นปริมาตรของรูปทรง ที่เกิดจากการรวมกันของยูนิคย่อย ประกอบกันจนเป็นรูปทรงในลักษณะ
ของงานที่เป็นรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract)

กิตติพงษ์ สุริยะทองชื่น

ภาพที่ 11 ภาพความทรงจำของแม่ ผลงานประติมากรรมของ กิตติพงษ์ สุริยะทองชื่น

ที่มา : นิทรรศการ ภาพความทรงจำของแม่ (The memories of mom), เข้าถึงเมื่อ 4 พฤศจิกายน
2559, เข้าถึงได้จาก: www.manager.co.th/CelebOnline/ViewNews.aspx?

เกิด 23 ตุลาคม พ.ศ. 2513 ที่จังหวัดเชียงใหม่ กิตติพงษ์ สุริยะทองชื่น เป็นอาจารย์และศิลปินที่มีแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง ที่มีรูปแบบและเนื้อหาส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ ความทรงจำของศิลปินกับแม่ บอกเล่าเรื่องราวต่างๆที่เกิดจากประสบการณ์ตรงของตัวศิลปินเอง ในแง่มุมของ ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่น ความสุข โดยการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบงาน ประติมากรรม ที่ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ และแสดงถึงอารมณ์ ของผลงานได้เป็นอย่างดี ผลงานที่ได้นำมาเป็นแนวทางการสร้างผลงาน คือผลงานในชุด “ภาพความทรงจำของแม่” คือภาพความทรงจำสุดท้ายที่ตัวศิลปินนั้น ถ่ายทอดออกมาจากความคิด ความรู้สึกที่มีต่อความทรงจำ เขาเห็นตัวเองเป็นเด็กตัวเล็กๆ ที่กำลังพยายามเล่นเรือใบในกะละมังซักผ้าของแม่ สนุกสนานกับการเป่าฟองสบู่ฟอง และวิ่งไปมาอยู่รอบๆตัวแม่

จากการศึกษาผลงานในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ผลงานในด้านรูปแบบและเนื้อหาของศิลปิน พบว่าผลงานที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์นั้น มีรูปแบบเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน และได้นำมาปรับใช้ในการสร้างรูปทรง ในครั้งนี้ข้าพเจ้าใช้วิธีการ หยิบยกเอาเฉพาะรูปร่างและรูปทรงทางความคิดบางส่วน มานำมาจัดการในการสร้างสรรค์ และจัดองค์ประกอบของผลงานชิ้นใหม่ เช่น การใช้ใบหน้าของแม่ รูปร่าง หมอน นำมาเชื่อมต่อและผสมผสานกันเพื่อแสดงให้เห็น อารมณ์ของรูปทรงที่มีความสัมพันธ์กัน และสื่อให้เห็นถึงเรื่องราวความผูกพันของแม่และข้าพเจ้า

NICK CAVE

ภาพที่ 12 SOUNDSUIT , (2011) By NICK CAVE, ที่มา: SOUNDSUIT-SCULPTURE,
เข้าถึงเมื่อ: 5 พฤศจิกายน 2559, เข้าถึงได้จาก: www.designboom.com/art/soundsuit-sculpture-by-nick-cave

ดีไซน์บูม ถือเป็นผลงาน Soundsuit (เสื้อผ้าแกะสลัก) ล่าสุดของศิลปิน นักแสดง และ ประติมากร ที่สร้างสรรค์ผลงานด้วยผ้า ชาวอเมริกัน ชื่อ นิค เคฟ เขามาจากเมือง มิสซูรีตอนนี้อาศัย อยู่ที่ชิคาโก สหรัฐอเมริกา เขาได้สร้างผลงานการแกะสลักที่สวมใส่ได้ที่ประณีต มาเกือบ 20 ปี ผลงานแต่ละชิ้นสร้างมาจากวัสดุที่ได้มาจากหลายท้องถิ่น นิค เคฟได้นำส่วนประกอบมากมาย เช่น เลื่อม กิ่งไม้ ขนนก งานถัก กระดุม ลูกบิด ลวด โลหะ ผมมนุษย์และตุ๊กตา วูด มาสร้างสรรค์เป็น ผลงานที่มีขนาดเท่าคนจริง และเป็นมนุษย์ที่มีชีวิตชีวา

นิค เคฟ ยังทำงานเป็นนักเต้นซึ่งเขาได้ฝึกฝนกับ อัลวิน ไอลีย์ ซึ่งเป็นนักเต้นชาวอเมริกันใน โรงละครในเมือง นิวยอร์กซิตี้ ซึ่งถือเป็นจุดที่ทำให้เขามีความชื่นชอบในรูปร่างกายและการ เคลื่อนไหวของมนุษย์ ในการสร้างผลงาน soundsuits ของเขาแต่ละชิ้นส่วนนั้น ทำสำหรับให้สวม

ใส่ได้ ลักษณะที่แปลกประหลาดของแต่ละชิ้นส่วนได้รับการส่งเสริมโดยพลังของคนข้างในชุดที่
จับซ่อนนั้นชุด Soundsuits

จากการศึกษาผลงานของ Nick Cave อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานของเขาคือ เรื่องของการ
นำเอาวัสดุมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เขาได้ใช้วัสดุที่เป็นผ้าหลากหลายชนิด นำมาทักทอเป็น
ผลงานประติมากรรมที่มีชีวิต ด้วยเนื้อหา ความหมายที่ติดตัววัสดุ เข้าใช้มันสื่อถึงความเป็นตัวตน
ของคนในท้องถิ่นและความเป็นเชื้อชาติ ข้าพเจ้าจึงได้นำรูปแบบของงานและนำ มาปรับใช้ในงาน
วิทยานิพนธ์ชุดนี้ โดยการใช้วัสดุที่เป็น ผ้าจีน (อีสาน) นำมาสร้างเป็นรูปทรงทางความคิด เรื่องราว
ความรัก ความผูกพัน ของแม่และข้าพเจ้า ลวดลายของผ้า นั้นยังบ่งบอกความเป็นท้องถิ่น ความเรียบง่าย
และวิถีชีวิต ด้วยวิธีการ เย็บปัก ทัก ล้อย วัสดุที่ผ่านการใช้งานมาแล้ว นำมาเย็บประสานกันจน
เกิดเป็นรูปร่าง รูปทรง

ลัทธิทางศิลปะ

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ในชุด “รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่”
นอกจากข้าพเจ้าจะใช้ข้อมูลจากประสบการณ์ตรง ทฤษฎี รูปแบบผลงานของศิลปินแล้ว ข้าพเจ้าได้
ใช้การสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้หลักการและลัทธิทางศิลปะ เข้ามาช่วยเพิ่มความหมายให้กับการ
สร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

ลัทธิไอเดียลลิสม์ (Idealism) เกิดเมื่อปี ค.ศ.1860 ศิลปินในลัทธิไอเดียลลิสม์ มักจะมี
ทัศนคติในการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้ คือ ศิลปินต้องการแสดงออกให้เห็นถึงคุณค่า ความดีของชีวิต
แสดงถึงความคิดนึกฝันหรือความรู้สึกทางอารมณ์ ผลงานของศิลปินส่วนใหญ่ จึงเป็นรูปแบบที่เป็น
ความฝันตามจินตนาการของศิลปิน ลัทธินี้ประกอบกันหลายๆชนชาติที่มีทัศนคติตรงกันศิลปินที่มี
ชื่อเสียงในลัทธิ เช่น กุสตาฟ มอโร (Gustave Moreau) ชาวฝรั่งเศส เขาชอบวาดภาพจากจินตนาการ
ของเขา ภาพที่มีชื่อเสียงคือ “ความฝันของ โลมเล” (La Vision De Salome)⁵

⁵ ลัทธิต่างๆทางศิลปะ, นัยรัตน์, ชาคริยา กาญจนไพระพล, เข้าถึงเมื่อ: 5 กุมภาพันธ์ 2560,
เข้าถึงจาก: www.13nr.org/posts

ลัทธิเซอร์เรียลลิซึม (Surrealism) เอกลักษณะของศิลปะเซอร์เรียลลิซึมก็คือการใช้สิ่งที่เรียกว่า ความบังเอิญ (Chance) มาเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอผลงาน โดยเฉพาะการหยิบเอาสิ่งของสองอย่างหรือมากกว่านั้นซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกันมาวางไว้ด้วยกัน เหมือนเป็นการพบกันโดยบังเอิญก่อให้เกิดความหมาย แม้แต่ละอย่างอาจจะไม่มีความเกี่ยวเนื่องกันเลย แต่เมื่อมาอยู่รวมกันในพื้นที่เดียวกัน ก็ย่อมจะกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดจินตนาการและความรู้สึกถึงเอกภาพแบบใหม่ ซึ่งไม่ขึ้นกับเหตุผลหรือตรรกะใด ในโลกกายภาพ รูปแบบศิลปะจะใช้วิธีการนำเอาสิ่งที่เป็นสภาวะปกติวิสัยตั้งแต่ 2 สิ่งที่คุณเข้ากัน ไม่ได้มาจัดรวมประกอบกัน และแต่งเติมผสมผสานให้ดูเป็นสิ่งเดียวกันอย่างกลมกลืน รวมถึงการเชื่อมโยงความรู้สึกสัมผัสและประสบการณ์ทางการเห็นให้สอดคล้องกับความคิด เชื่อมโยงให้เป็นเรื่องใหม่⁶

จากการศึกษาและได้นำเอาวิธีการของลัทธิทางศิลปะทั้งสองนี้มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยวิธีคิดและรูปแบบ ของความรู้สึกจากจินตนาการภาพบวกกับภาพของความทรงจำในอดีต มาสร้างให้เกิดเป็นรูปทรงทางประติมากรรม และใช้วิธีการของ ลัทธิเซอร์เรียลลิซึม (Surrealism) มาใช้เป็นหลักการในการ ขยายรูปแบบ และการสร้างผลงานตามจินตนาการเพื่อให้อยู่ในโครงสร้างของเนื้อหาที่ข้าพเจ้าได้นำเสนอ

⁶ ลัทธิเหนือจริง,วิกิพีเดีย, เข้าถึงเมื่อ: 5 กุมภาพันธ์ 2560, เข้าถึงจาก: www.wikipedia.org

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 13 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน อ้อมชู

เทคนิค เย็บปัก (ผ้าจีนอีสาน)

ขนาด 35 x 45 x 185 เซนติเมตร

ภาพที่ 14 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน รอกอย

เทคนิค เย็บปัก (ผ้าจีนอีสาน)

ขนาด 28 x 35 x 75 เซนติเมตร

เนื้อหาแนวความคิด ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ในช่วงของการทดลอง ข้าพเจ้าใช้รูปแบบการสร้างสรรค์ที่ค่อนข้างใช้รูปแบบ นามธรรม โดยการลดทอนรูปทรงให้เหลือเพียงเค้าโครงที่มีความเชื่อมโยงกันของสองรูป การกำหนดรูปของคนที่เป็นแม่และตัวข้าพเจ้า แสดงให้เห็นเรื่องราว ความรัก ความผูกพัน

กระบวนการสร้างสรรค์ด้านเทคนิค การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิควิธีการในการสร้างรูป โดยการใช้วัสดุที่ผ่านการใช้งานมาแล้ว คือ ผ้าจีน (อีสาน) นำมาประสาน เชื่อมต่อกันให้เกิดเป็นรูปทรง ด้วยวิธีการ เย็บปัก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความหมายของตัววัสดุที่มีความผูกพันกับแม่ของข้าพเจ้า

การพัฒนาด้านรูปแบบ รูปแบบของผลงานนั้นใช้วิธีการ ใช้รูปทรงของคนมาผสมผสานเข้ากันกับวัตถุที่เป็นสิ่งของที่มีความผูกพัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสองสิ่ง ผ่านกระบวนการทางประติมากรรม ด้วยวิธี ยึดรูปทรง ขยายรูปทรง เเจาะให้เห็นพื้นที่ว่างระหว่างรูปทรง และใช้ลักษณะทางกายภาพบวกกับความคิดจินตนาการภาพในด้านเนื้อหา ให้ออกมาเป็นรูปทรงที่สื่อถึงภาวะของความผูกพันของแม่และข้าพเจ้าได้

บทที่ 3

กระบวนการและองค์ประกอบในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด รูปทรงจากความทรงจำของฉันทและแม่ ผู้ทำวิทยานิพนธ์ได้ทำการ ศึกษาข้อมูลทางกายภาพของตัวผู้สร้างสรรค์เองและบริบทต่างๆในชนบท ทั้งในเชิงรูปแบบและแนวคิด ผู้ทำวิทยานิพนธ์รวบรวมข้อมูลทางเอกสารและการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ซึ่งผลงานประติมากรรมทั้ง 4 ผลงานเกิดขึ้นจากการประมวลผลทางความคิดเพื่อกำหนดรูปแบบผลงานทางประติมากรรม ให้มีรูปแบบที่เป็นการสร้างสรรค์ ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Individuality) ดังนั้นข้าพเจ้าเชื่อว่า ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นปรากฏการณ์ใหม่ ในเรื่องเนื้อหา และประเด็น เทคนิค วิธีการต่างๆที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอ การประมวลผลทางความคิด เกิดจากการที่ได้รวบรวมข้อมูลต่างๆออกมาดังนี้

การรับรู้(Perception) การรับรู้ในความหมายของข้าพเจ้าคือ การรับรู้จากประสาทสัมผัส ต่างๆในธรรมชาติและบริบทรอบตัว การผ่านการรับรู้จากถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเองในชนบท ข้าพเจ้าจึงได้รับรู้ถึงสายสัมพันธ์ที่ตระหว่งแม่และข้าพเจ้า ซึ่งการรับรู้นี้เป็นความรู้สึกนึกคิดและได้นำมาถ่ายทอดผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

จินตนาการภาพ(Imagination) จินตนาการภาพของข้าพเจ้านั้น เกิดจากการรับรู้และได้สัมผัสกับผู้เป็นแม่ ความรัก ความผูกพัน ที่แม่มอบให้นั้นเป็นสิ่งที่มีความเหนือสิ่งอื่นใด รวมไปถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่ายที่มีอยู่ในบริบทรอบตัว ดังนั้นข้าพเจ้าจึงใช้การจินตนาการภาพ ของความทรงจำนั้นขึ้นมาใหม่ ผ่านผลงานตามความรู้สึกนึกคิด เพื่อใช้เป็นตัวสื่อขยายความหมายของช่วงเวลาในปัจจุบันในยามที่เรามีความไม่สบายใจ

ประสบการณ์(Experience) ข้าพเจ้าเชื่อว่าประสบการณ์นั้นเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยในการสร้างสรรค์ เพราะว่าประสบการณ์ของแต่ละบุคคลนั้นจะแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ไม่ใกล้เคียงกันก็ตาม ดังเช่นประสบการณ์ตรงของข้าพเจ้าที่เกิดจากการโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเมืองใหญ่ ความห่างไกลจากแม่ จึงทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดและระลึกถึง บุคคลอันเป็นที่รักและใช้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นนี้นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานวิทยานิพนธ์

จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าต้องการสื่อความหมายถึงความสัมพันธ์ในแง่ของความรักระหว่างข้าพเจ้ากับแม่ โดยแสดงให้เห็นถึง ความเรียบง่าย ความสุข ความผูกพัน อันเกิดจากสภาวะคิดถึงกัน ซึ่งเกิดจากสิ่ง

เล่าต่างๆ เช่น ข้าวของเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เรารักที่มีอยู่ในใจของข้าพเจ้า และยังต้องการจินตนาการภาพ ของความทรงจำขึ้นมาใหม่ เพื่อใช้เป็นเครื่องเตือนสติในการดำเนินชีวิตของเรา

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างสรรค์ไว้ 2 ลักษณะคือ

1.การประมวลผลทางความคิด การประมวลผลทางความคิดของข้าพเจ้านั้นคือการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยเริ่มต้นจากประสบการณ์ของตนเอง แล้วทำการรวบรวมตัวสื่อทั้งทางกายภาพ ทางความรู้สึก นำมาวิเคราะห์ แยกแยะ ออกมาเป็นประเด็นย่อย ออกมาจากโครงสร้างที่เป็นเนื้อหาตามหัวข้อ รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่ เพื่อที่จะแสดงออกและสื่อให้เห็นถึง ความรัก ความผูกพัน และวิถีชีวิตที่เรียบง่าย

2.การประมวลผลทางด้านรูปแบบ รูปแบบที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่ ข้าพเจ้าใช้รูปแบบ กึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) และใช้รูปทรงจากธรรมชาติ (Organic form) โดยใช้รูปทรงที่เป็นรูปร่างของคนในที่นี้ข้าพเจ้าใช้แทนผู้เป็นแม่ และใช้รูปทรงของวัตถุต่างๆ ในบริบทรอบๆ ที่มีความสัมพันธ์ ระหว่างแม่และข้าพเจ้า เช่น หมอน แก้วน้ำ นำมาจัดวางองค์ประกอบขึ้นมาใหม่ ให้รูปทรงทั้งสองผสมผสานเข้าหากัน ให้เกิดความสัมพันธ์ของรูปทรง และใช้วิธีทางประติมากรรมเข้าไปในผลงาน เช่น การเชื่อมต่อ การยึด การขยายรูปทรงการคว้านให้เกิดร่องลึก เพื่อที่จะจัดการรูปทรงให้อยู่ในขอบเขตของเรื่องราวที่ข้าพเจ้าได้นำเสนอ

วิธีการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้ามีวิธีการสร้างสรรค์ผลงานและแยกออกเป็นข้อต่างๆดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดรูปแบบของผลงานให้อยู่ในเนื้อหาของหัวข้อ รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่ โดยการใช้ข้อมูลทางกายภาพและบริบทของแม่ นำมาบวกกับความคิดสร้างสรรค์ แล้วจึงทำการร่างแบบผลงานออกมาเป็น 2 มิติ ลงบนกระดาษ เพื่อให้เห็นเป็นภาพร่างทางความคิด ก่อนนำไปขยายเป็นผลงานภาพร่าง 3 มิติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางของผลงานตามความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อได้ภาพร่างที่เป็น 3 มิติแล้ว ข้าพเจ้าได้ทำการเลือกใช้วัสดุที่มีความหมายและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่จะนำเสนอ โดยการใช้วัสดุที่เป็นวัสดุสำเร็จรูปคือ

ผ้าชิ้น (อีสาน) ทั้งผ้าใหม่และผ้าที่ผ่านการใช้งานของแม่มาแล้วเพื่อนำมาสร้างเป็นรูปทรงในครั้งนี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่า ความหมายที่ติดตัวกับวัสดุานั้น จะช่วยเสริมดวงงานในแง่ของเนื้อหาอีกทาง

ขั้นตอนที่ 3 นำเอาภาพร่าง 3 มิติ มาขยายและถอดแบบเพื่อขึ้นผลงานจริง โดยขึ้นเป็น โครงสร้างตามรูปแบบให้ใกล้เคียง แล้วค่อยปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขโครงสร้าง ในกระบวนการเชื่อม โครง ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนนั้นก็เพื่อที่จะให้ได้โครงสร้างที่สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อได้โครงสร้างที่สมบูรณ์แบบแล้ว จึงนำวัสดุที่เป็นฟองน้ำที่ติดกับผ้าไว้ แล้ว ตัดเป็นยูนิตย่อยๆ และตัดให้เป็นลักษณะตามโครงสร้างของงาน จนไปถึงการเลือกสีสันทอง ผ้าให้เหมาะสมกับประเด็นในแต่ละชิ้นงาน

ขั้นตอนที่ 5 นำยูนิตที่ได้ทำการเตรียมไว้มาขึ้นรูปเข้ากับโครงสร้างผลงาน เพื่อให้ ผลงานเกิดปริมาตร เกิดเส้นของรูปทรง โดยวิธีการ เย็บปัก เชื่อมต่อยูนิตเล็กให้เกิดเป็นรูปทรงขึ้น ในขั้นตอนนี้ต้องใช้ความสามารถและสมาธิ เพราะว่าการเย็บปักเป็นเรื่องที่ละเอียดของผู้หญิง แต่ ข้าพเจ้าเป็นชาย ดังนั้นอารมณ์ของการเย็บทำงานจึงมีความแตกต่างกัน

ขั้นตอนที่ 6 ปรับรูปร่างของยูนิตย่อยๆ และกำหนดทิศทางของยูนิต ให้เคลื่อนไหวไป ตามรูปทรงของงาน เพื่อเป็นการนำสายตาให้เกิดการเชื่อมโยงของรูปทรงหลักกับพื้นที่ว่าง (Space) ในพื้นที่ว่างดังกล่าว ข้าพเจ้าใช้แทนด้วยใบหน้าของเด็ก โดยวิธีการปั้น อีพ็อกซี่ เพื่อให้เห็นความแตกต่างของรูปทรงทั้งสอง

ขั้นตอนที่ 7 เมื่อผลงานเริ่มที่จะสมบูรณ์ ข้าพเจ้าได้ใช้การ เย็บปัก เพิ่มเติมเข้าไปใน ผลงานในบางจุด เพื่อเน้นรายละเอียดของตัวงาน และเพิ่มยูนิตย่อยที่เป็นรูปทรงต่างๆ ผสมผสาน เข้ากับรูปทรงหลัก เพื่อต้องการให้ผลงานมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

วิเคราะห์และนำเสนอผลงาน

เมื่อสร้างสรรค์ผลงาน ได้สำเร็จและเป็นที่น่าพึงพอใจแล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการคิด วิเคราะห์ผลงาน เพื่อที่จะหาจุดบกพร่องและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงาน ต่อไป และเพื่อเป็นการนำเสนอผลงานต่ออาจารย์ที่ปรึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษาในการตรวจ วิทยานิพนธ์และเผยแพร่ต่อสาธารณะชนต่อไป

ผลงานชิ้นที่ 1

การประมวลผลทางความคิดและรูปแบบ ผลงานชิ้นที่ 1

การประมวลผลงานในชิ้นที่ 1 ข้าพเจ้าได้เริ่มต้นจากการจินตนาการภาพ จากความรู้สึกนึกคิดก่อน แล้วทำการศึกษาโครงสร้างทางกายภาพของสิ่งต่างๆ ในบริบทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระหว่าง ข้าพเจ้าและแม่ คือ รูปทรงคนและเก้าอี้โยก โดยการนำเอาข้อมูลทั้งสองมาวิเคราะห์และจัดทำเป็นภาพร่าง (Sketch) ของผลงานชิ้นที่ 1

ภาพที่ 15 ภาพร่างผลงาน (Sketch)

เมื่อได้ข้อมูลที่เป็นภาพร่างของผลงาน ขั้นตอนต่อมาคือการทำภาพร่าง 3 มิติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการหาความเป็นไปได้ในการสร้างรูปทรง

ภาพที่ 16 ตัวอย่างภาพร่าง 3 มิติ

ขั้นตอนนี้เป็นการถอดแบบจากภาพร่าง 3 มิติ โดยการวางตำแหน่งโครงสร้างของรูปร่างรูปทรง ให้อยู่ในลักษณะทางความคิดบวกกับรูปทรงทางกายภาพ นำมาขึ้นเป็นโครงสร้างของผลงานด้วยวิธีการเชื่อมเหล็ก

ภาพที่ 17 ตัวอย่างโครงสร้างผลงาน

ลักษณะการตัดฟองน้ำให้เป็นหน่วยย่อย คล้ายรูปหยดน้ำก่อนที่จะนำไปประกอบเข้ากับโครงสร้างของผลงานผลงาน ด้วยวิธีการ เย็บปัก ประสานกัน จนเกิดเป็นรูปทรงขึ้น

ภาพที่ 18 ฟองน้ำที่เป็นยูนิตเพื่อเย็บขึ้นรูป ภาพที่ 1

ภาพที่ 19 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพที่ 1

ภาพที่ 20 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพที่ 2

ภาพที่ 21 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพที่ 3

ภาพที่ 22 ภาพขั้นตอนการปั้นใบหน้าที่ใช้กับพื้นที่ว่าง

ภาพที่ 23 ภาพขั้นตอนการเย็บผลงาน ภาพที่ 1

ภาพที่ 24 ภาพขั้นตอนการเย็บผลงาน ภาพที่ 2

ภาพที่ 25 ภาพขั้นตอนการทำสีผลงาน

ภาพที่ 26 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 1

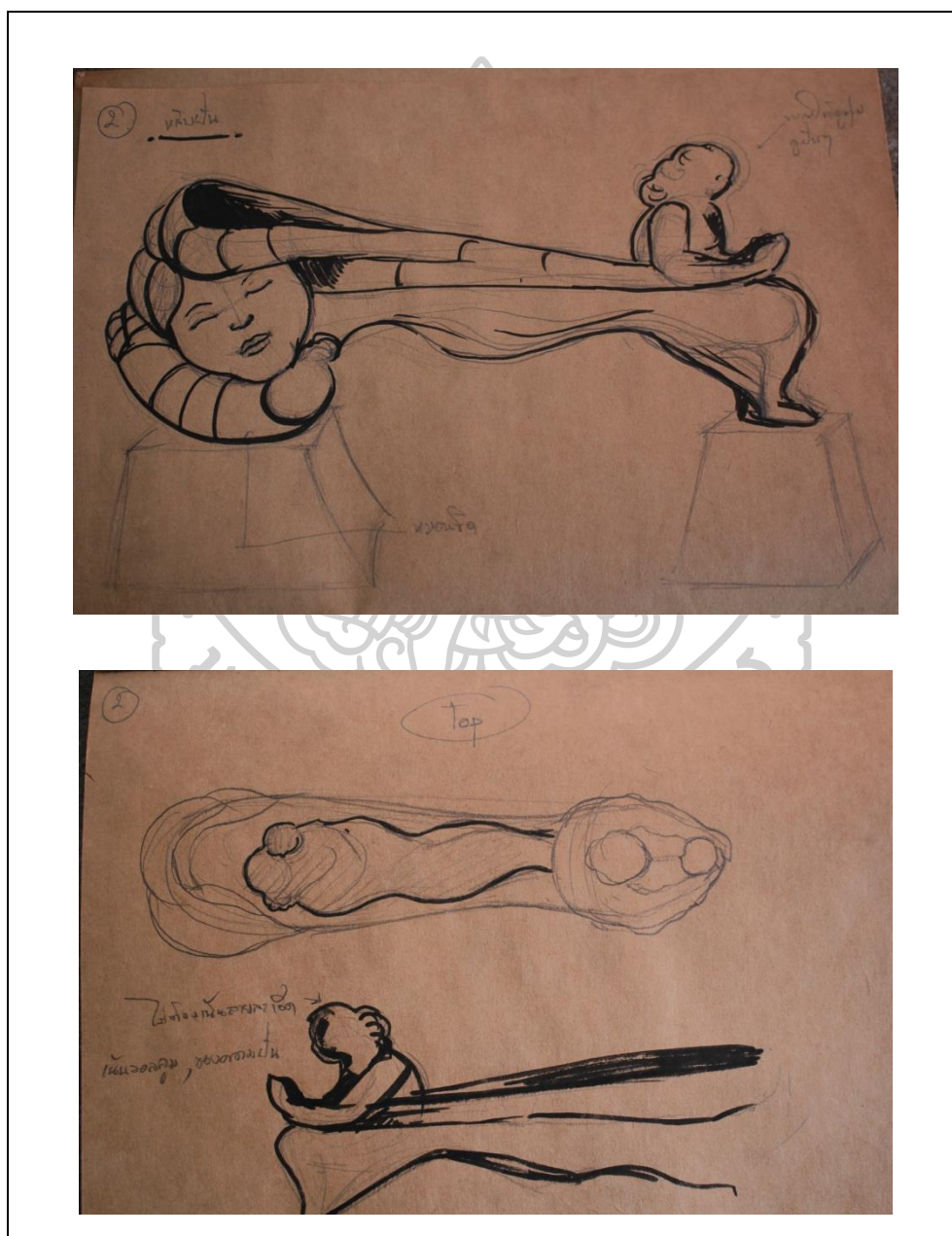

ภาพที่ 27 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 2

ผลงานชิ้นที่ 2

การประมวลผลทางความคิดและรูปแบบ ผลงานชิ้นที่ 2

ในผลงานชิ้นที่ 2 ข้าพเจ้าได้ใช้รูปทรงที่เป็นใบหน้าของแม่ผสมผสานเข้ากับรูปทรงที่เป็นวัตถุ คือหมอน โดยกำหนดให้รูปทรงอยู่ในแนวนอน เพื่อแสดงให้เห็นถึง ช่วงเวลาของแม่ที่กำลังพักผ่อน หลับฝัน เพื่อแสดงเนื้อหาในประเด็นของความห่วงหา อาหาร ของแม่ที่มีต่อลูก

ภาพที่ 28 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 2

เมื่อได้ภาพร่างที่เป็นภาพ 2 มิติแล้วข้าพเจ้าจึงทำการขึ้น โมเดล 3 มิติ ด้วยดินน้ำมันเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์และสามารถปรับเปลี่ยนรูปทรงให้เหมาะสมกับเนื้อหา และประเด็นในชั้นนี้

ภาพที่ 29 ภาพร่างผลงาน 3 มิติ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 30 ขั้นตอนการตัดโครงสร้างผลงาน

ภาพที่ 31 ขั้นตอนการเชื่อม โครงสร้างของงานชิ้นที่ 2

เมื่อได้โครงสร้างที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะเข้าสู่ในขั้นตอนของการวาง และบุงพองน้ำให้
ได้รูปทรงตาม โครงสร้างของผลงาน และเย็บในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 32 โครงสร้างของผลงานที่เสร็จเรียบร้อยรอการเย็บ

ภาพที่ 35 การยัดฟองน้ำเข้ากับโครงสร้าง

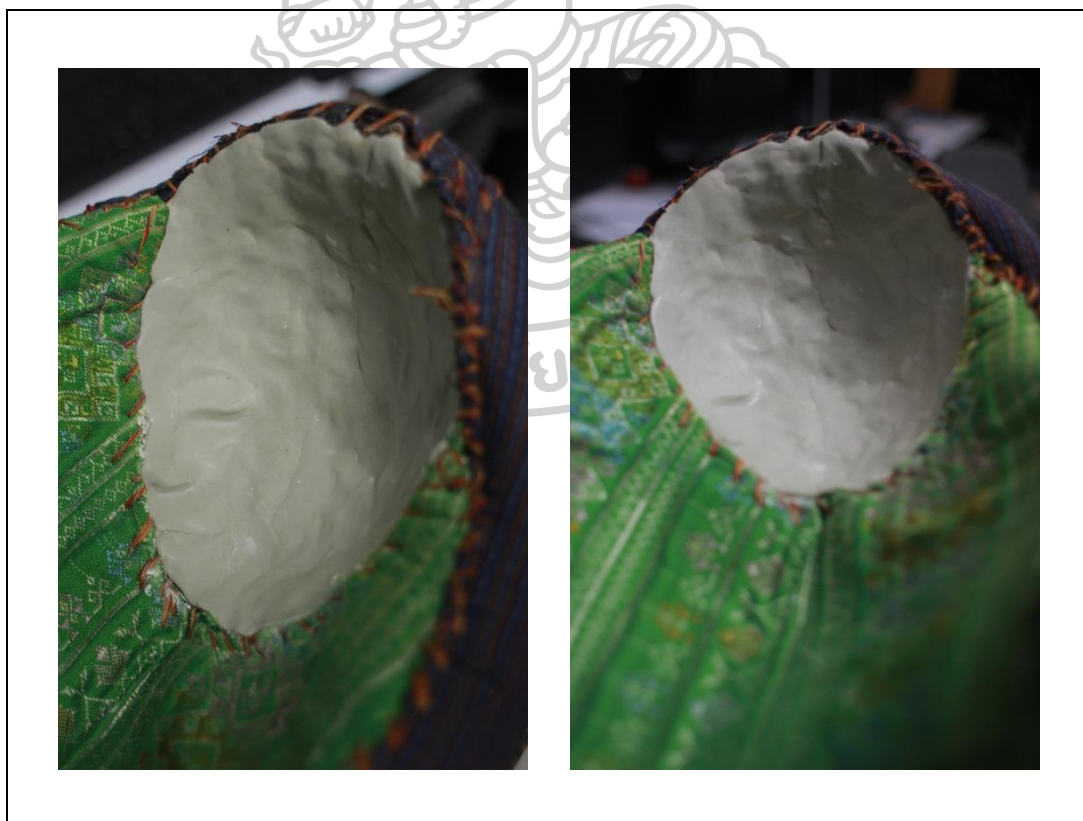
ภาพที่ 36 ภาพแสดงการเย็บชิ้นส่วนให้เป็นชิ้นเดียวกัน ภาพที่ 1

ภาพที่ 37 ภาพแสดงการเย็บชิ้นส่วนให้เป็นชิ้นเดียวกัน ภาพที่ 2

ภาพที่ 38 ภาพแสดงการปั้นรูปทรงที่เป็นที่ว่างภายใน ภาพที่ 1

ภาพที่ 39 ภาพแสดงการปั้นรูปทรงที่เป็นที่ว่างภายใน ภาพที่ 2

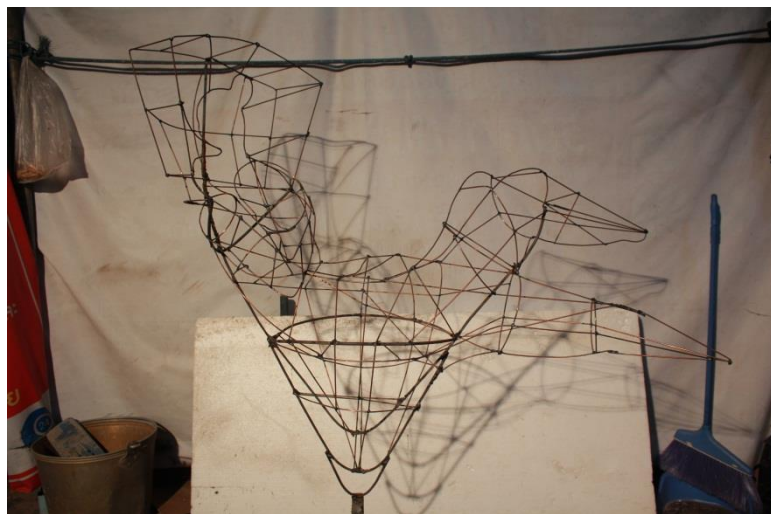
ภาพที่ 40 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 1

ภาพที่ 41 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 2

ภาพที่ 43 ภาพร่าง 3 มิติชิ้นที่ 3

ภาพที่ 44 โครงสร้างของผลงานที่สมบูรณ์

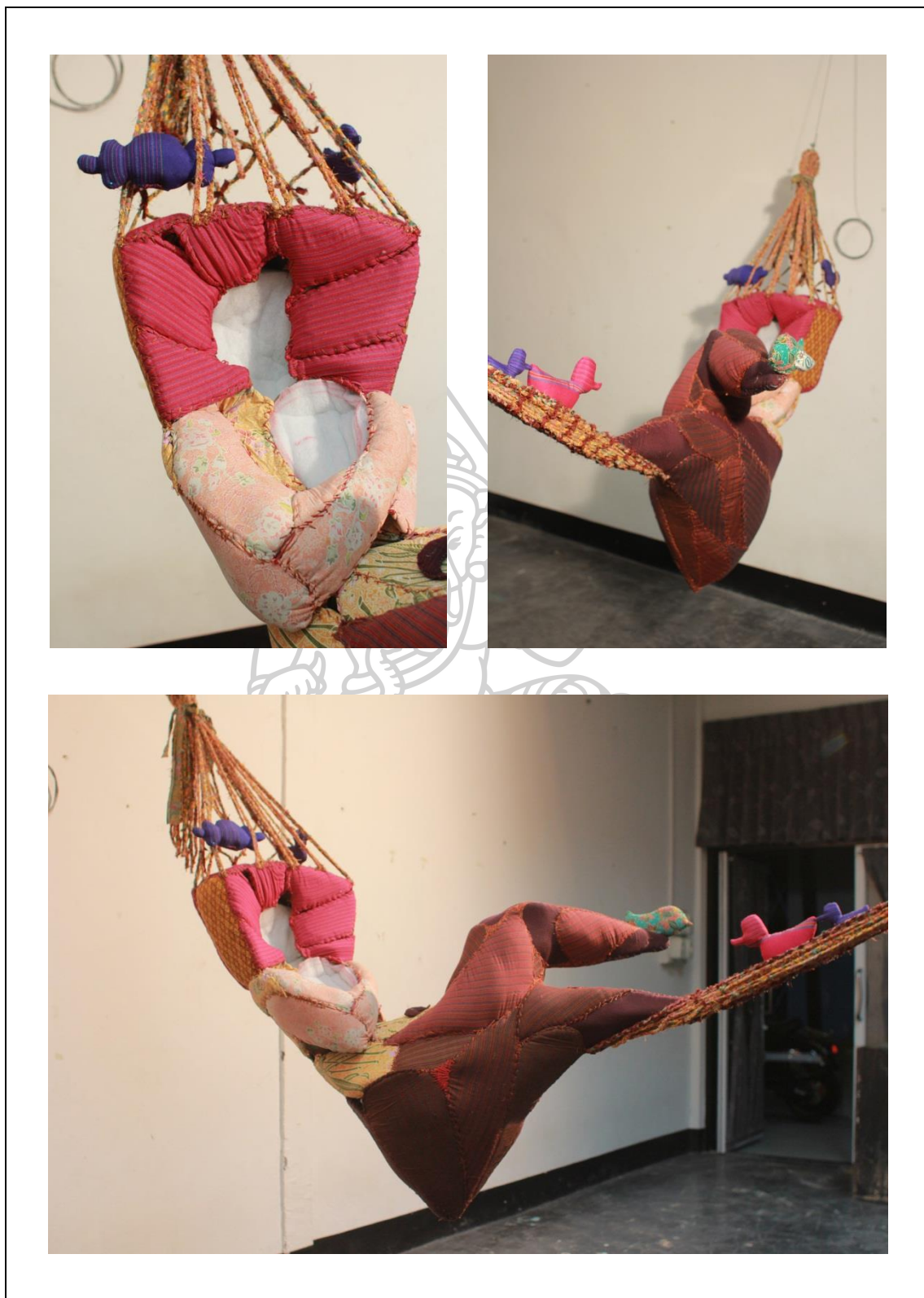
ภาพที่ 45 แสดงการติดผ้าเข้ากับฟองน้ำ

ภาพที่ 46 แสดงการตัดชิ้นส่วนให้ได้รูปทรงตามโครงสร้าง

ภาพที่ 47 แสดงการนำชิ้นส่วนมาประกอบเข้ากับ โครงสร้างงาน

ภาพที่ 48 แสดงการจัดวางตำแหน่งของผลงาน

ภาพที่ 49 แสดงการปั้นพื้นที่ภายในที่เป็นเคล้า โครงของใบหน้า

ขั้นตอนนี้ข้าพเจ้าใช้รูปทรงที่มีอยู่ในบริบทรอบๆ ที่ได้มาจากตุ๊กตาหรือของเล่นที่ใช้ในการเลี้ยงดูลูก ในช่วงเวลาที่แม่กำลังทำกิจกรรมหรือเลี้ยงดูข้าพเจ้า นำมาเพิ่มเติมเข้าไปในงานชิ้นนี้ เพื่อให้เห็นถึงสภาวะความรักความอบอุ่นที่แม่มีต่อลูก

ภาพที่ 50 แสดงการวางยูนิตที่เป็นรูปร่างต่างๆ

ภาพที่ 51 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 1

ภาพที่ 52 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 2

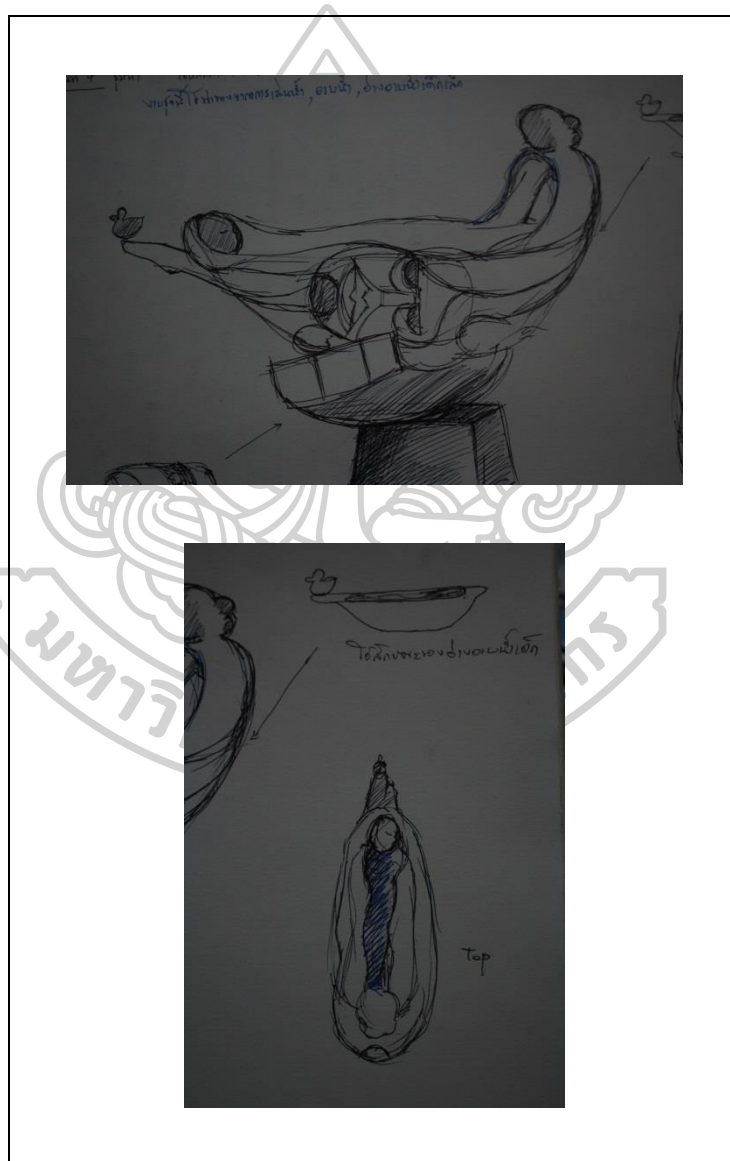

ภาพที่ 53 รายละเอียดผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 3

ผลงานชั้นที่ 4

การประมวลผลทางความคิดและรูปแบบ ผลงานชั้นที่ 4

ในการสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 4 ข้าพเจ้าได้ใช้ช่วงเวลาหรือกิจกรรมของแม่ที่กำลังเลี้ยงดูลูก โดยข้าพเจ้าใช้การถอดแบบจากลักษณะทางอิริยาบถ คือ การนำเอารูปร่างรูปทรงของแม่มาผสมผสานเข้ากับวัตถุ เช่น หมอน อ่างที่ใช้อาบน้ำเด็ก นำมาเชื่อมต่อกันให้เกิดเป็นรูปทรงขึ้นมาใหม่ เพื่อแสดงอาการของรูปทรงที่สัมพันธ์กันกับพื้นที่ว่าง

ภาพที่ 54 ภาพร่างผลงาน 2 มิติ

ภาพที่ 55 ภาพร่างผลงาน 3 มิติ

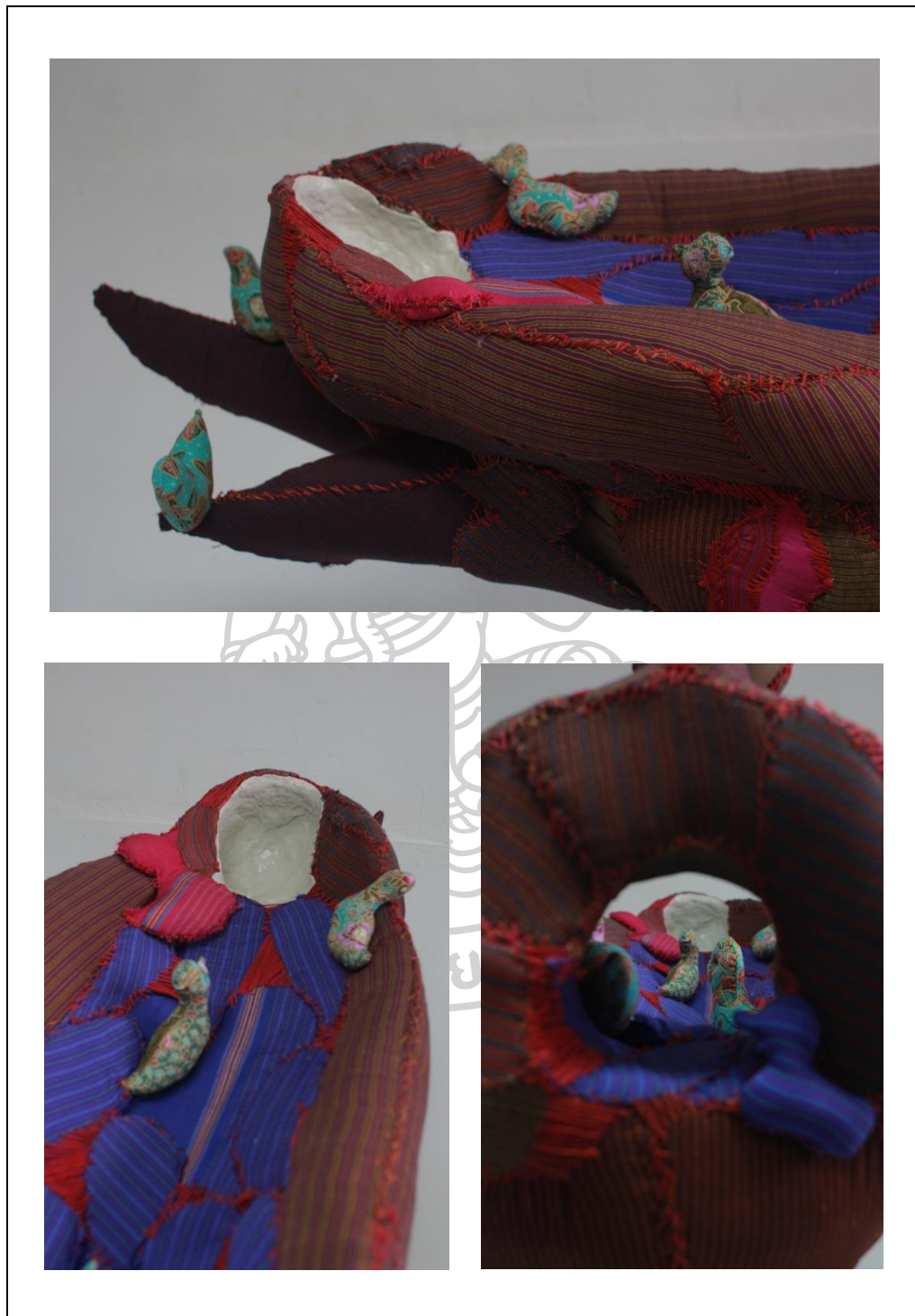
ภาพที่ 56 โครงสร้างของผลงานที่สมบูรณ์

ภาพที่ 57 ขั้นตอนการเย็บผ้าเข้ากับโครงสร้างผลงาน

ภาพที่ 58 แสดงการเย็บยูนิตย่อยให้เข้ากับงาน

ภาพที่ 59 แสดงการวางตำแหน่งของรายละเอียดของผลงาน

ภาพที่ 60 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 1

ภาพที่ 61 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ ภาพที่ 2

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ เป็นการศึกษาแนวคิดวิธีการต่างๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อเป็นการตรวจสอบและประเมินผลงานของตนเองว่าอยู่ในกรอบวิธีคิดของการสร้างสรรค์ ในเนื้อหาหรือประเด็นที่เราต้องการที่จะนำเสนอออกมา นอกเหนือจากการที่เรารวบรวมข้อมูล จนมาถึงขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นการวิเคราะห์ผลงานของตนเองในแต่ละชิ้นงานจึงมีความสำคัญ ไม่ว่าจะเกิดจากการวิพากษ์ วิจารณ์ ข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษารวมถึง เพื่อนร่วมงานที่สร้างสรรค์ผลงานทั้งหมดนี้ จะช่วยให้เราสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้ออกมาสมบูรณ์ที่สุด

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด รูปทรงจากความทรงจำของฉันทและแม่ ประกอบไปด้วยผลงานประติมากรรมจำนวน 4 ผลงาน ผลงานทั้ง 4 ชิ้น มีขอบเขตของแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในเรื่องของ ความรัก ความสุข ความอบอุ่น ความคิดถึง บุคคลอันเป็นที่รัก ในที่นี้ข้าพเจ้าได้พูดถึง แม่ โดยใช้การถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุสำเร็จ ผ้าชิ้น (อีสาน) เพื่อสื่อความหมายให้เห็นถึง วิถีชีวิต ความเรียบง่าย และวัฒนธรรม

รูปทรงจากความทรงจำของฉันทและแม่ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า รูปร่างรูปทรงของคน (แม่) กับวัตถุสิ่งของนั้นมีความผูกพันและสัมพันธ์กัน ซึ่งความสัมพันธ์นั้นเกิดจากช่วงเวลาหรือเหตุการณ์ในอดีต สภาวะความสัมพันธ์ของสองสิ่งนี้ ทำให้เกิดเป็นภาพของความทรงจำ โดยผ่านการมองย้อนกลับ ไปผ่านวัตถุหรือสิ่งของที่มีส่วนคล้ายคลึงกับของที่เรานั้นผูกพัน ที่ได้พบเห็นในช่วงเวลาปัจจุบัน ซึ่งข้าพเจ้านั้นต้องการสร้างภาพของความทรงจำขึ้นมาใหม่ ผ่านการใช้รูปทรงรูปร่าง วัตถุสิ่งของที่มีความหมาย ความผูกพัน และเชื่อมโยงกัน เพื่อนำมาเพิ่มพูนความรู้สึกนึกคิดทางอารมณ์ และนำมาแสดงออกให้อยู่ในรูปแบบผลงานกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract)

เมื่อข้าพเจ้าได้ได้พิจารณารความสัมพันธ์ของรูปทรงคนกับวัตถุสิ่งของ ที่อยู่ในบริบทรอบๆ ในช่วงเวลา เหตุการณ์ของภาพความทรงจำนั้น ข้าพเจ้าใช้เหตุการณ์และช่วงเวลาแห่งความผูกพันของแม่และข้าพเจ้า นำมาแยกออกเป็นประเด็นในการสร้างสรรค์ผลงานเป็น 4 เรื่องราว 4 รูปทรง คือ 1.เผ้าคอย 2.หลับฝัน 3.กล่อมไกว 4.ซุ่มง่า โดยกำหนดโครงสร้าง ทิศทางในการสร้างรูปทรงให้อยู่ในขอบเขตและเนื้อหาในประเด็นที่ข้าพเจ้าแยกออก เพื่อให้รูปทรงแสดงอาการและความหมายที่แตกต่างกันในแต่ละผลงาน

ทัศนคติในการสร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้าเชื่อในความรู้สึกของความหมายและความทรงจำในด้านดีที่เกิดขึ้นในอดีต ความปรารถนา ความคิดคำนึงถึงบุคคลอันเป็นที่รัก ความรัก ความ

ผูกพัน ความสุข ที่มีอยู่ภายในนั้นเป็นความรู้สึกทางอารมณ์ที่เป็นความสุข และข้าพเจ้าเชื่อว่าความรู้สึกที่กล่าวมานี้จะสามารถเป็นเครื่องมือที่ช่วยเติมเต็มในยามที่เรามีความทุกข์ใจได้

การแสดงออกทางผลงานประติมากรรมชุด “รูปทรงจากความทรงจำของฉันทและแม่” ข้าพเจ้าใช้เส้นรอบนอกของรูปทรง เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันระหว่างรูปทรง และใช้การก่อดักตัวของยูนิคที่เป็นส่วนย่อย นำมา เย็บปัก ทักทอ และประสานกัน ให้เกิดเป็นรูปทรงที่แสดงอาการของรูปในลักษณะของช่วงเวลาอิริยาบถของแม่และข้าพเจ้า

ดังนั้นการวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ในชุด “รูปทรงจากความทรงจำของฉันทและแม่” ข้าพเจ้าได้แยกประเด็นในการวิเคราะห์ดังนี้

1. โครงสร้าง (Structure)

โครงสร้างของรูปทรงในผลงานทั้ง 4 ผลงานนั้นจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน

โครงสร้างของผลงานในชั้นที่ 1. ฝ้าค้อย มีลักษณะ โครงสร้างที่เป็นแนวตั้ง เพื่อให้รูปทรงมีความมั่นคง และใช้เส้น โครงสร้างที่เป็นแนวนอนตัดกันกับเส้นโค้ง ที่นำอาการของขาเก้าอี้โยกมาใช้เพื่อให้รูปทรงเกิดการเคลื่อนไหวในรูปทรง โครงสร้างโดยรวมทั้งหมดจะประกอบไปด้วยเส้นโค้งที่ประสานและเชื่อมโยงกันเพื่อทำให้รูปทรงเคลื่อนไหวในทิศทางที่สัมพันธ์กัน

โครงสร้างของผลงานในชั้นที่ 2. หลับฝัน โครงสร้างโดยรวมเป็นลักษณะแนวนอน แสดงให้เห็นความนิ่งของรูปทรง และเส้นแนวนอนที่ยึดออกจากรูปทรงหนึ่งเพื่อแสดงอาการของความเคลื่อนไหวโดยใช้เส้นรอบนอกรูปทรงกำหนดทิศทาง

โครงสร้างของผลงานในชั้นที่ 3. กล่อมไกว โครงสร้างโดยรวมของผลงานเป็นลักษณะเส้นแกนแนวตั้งให้ความรู้สึกของเส้นที่ดึงลงมาที่พื้น และใช้เส้นโค้งที่นำเอาอาการของเปลญวนมาใช้ให้รูปทรงเกิดความเคลื่อนไหวที่ตัดกันกับเส้นที่เป็นแนวตั้ง

โครงสร้างของผลงานในชั้นที่ 4. ชุ่มฉ่ำ โครงสร้างโดยรวมของผลงานอยู่ในลักษณะแนวนอนแสดงอาการของรูปทรงที่รู้สึกนิ่ง และรู้สึกผ่อนคลาย

2. รูปทรง (Form)

รูปทรงที่ข้าพเจ้านำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นจะเกิดจากการรวมกันของเส้นแต่ละประเภทที่นำมาประกอบกันจนเกิดเป็นรูปทรง รูปปร่าง ทางประติมากรรมแยกได้เป็น 3 ประเภท

2.1 รูปทรงจากธรรมชาติ (Organic Form) ข้าพเจ้าใช้รูปปร่าง รูปทรงของคน (แม่) ที่อยู่ในลักษณะท่าทางในอิริยาบถในช่วงเวลาของกิจกรรมของแม่

2.2 รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) ข้าพเจ้าใช้รูปทรงที่นำมาสร้างสรรค์และพัฒนาขอบเขตของรูปทรง คือ รูปสี่เหลี่ยม วงกลม วงรี ที่ได้จากวัตถุสิ่งของที่ข้าพเจ้านำมาประกอบขึ้นเป็นรูปทรง เช่น หมอน เก้าอี้ เพลอวาน

2.3 รูปทรงอิสระ (Free Form) ข้าพเจ้าใช้การประกอบรูปทรงขึ้นจากเส้นที่มีลักษณะอิสระ เป็นรูปทรงที่เกิดจากการก่อตัวกันของยูนิคย่อยมาประกอบกัน และหยิบเอาลักษณะของ ก้อนเมฆ รูปที่เป็นสัญลักษณ์ที่อยู่ใน โมบายแขวนสำหรับเด็ก

3.ปริมาตร (Volume) ปริมาตรที่เกิดขึ้นในผลงานทั้งหมดนั้นเกิดจากที่ข้าพเจ้าใช้รูปร่างของยูนิคที่เป็นน้อยย่อย นำมาประสาน เชื่อมต่อกันจนเกิดเป็นรูปทรงขึ้นและเกิดเป็นปริมาตร ที่ขยายตัวขึ้นเพื่อทำให้เกิดความรู้สึกถึง ความอบอุ่น มั่นคง ปลอดภัย

4.เส้น (Line) ลักษณะของเส้นที่ข้าพเจ้านำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ เกิดจากการที่ข้าพเจ้ากำหนดโครงสร้างของผลงานให้อยู่ในลักษณะทางกายภาพที่เป็นอริยาบถต่างๆ ของรูปทรง โดยข้าพเจ้านำเส้นในลักษณะที่ต่างกันมารวมกันให้เกิดเป็นรูปทรง ข้าพเจ้าใช้เส้นแนวนอนเพื่อทำให้รูปทรงรู้สึกนิ่งสงบ เส้นโค้งเว้าทำให้รูปทรงนั้นเกิดการเคลื่อนไหว เส้นแกนที่ตัดกับรูปทรงทำให้เกิดความมั่นคง ทั้งหมดนี้ข้าพเจ้าได้นำมาใช้กับผลงานทุกชิ้น

5.พื้นที่ว่าง (Space) พื้นที่ว่างในผลงานนั้นเกิดจากการประกอบของเส้นต่างๆที่เกิดขึ้นจากการรวมกันจนกลายเป็นรูปทรงขึ้นมา ทำให้รูปทรงมีปฏิสัมพันธ์กับอวกาศรอบๆรูปทรง พื้นที่ว่างในงานข้าพเจ้าใช้แทนความหมายของความห่างไกล ความหวังหา ของแม่ โดยกำหนดพื้นที่ว่างภายนอก (Positive Space) มีความสัมพันธ์กับพื้นที่ภายใน (Inner Space) คือรูปร่างของเคล้าโครงใบหน้าของเด็กเพื่อที่จะแสดงอารมณ์ของความคิดคำนึงถึง

6.พื้นผิว (Texture) ลักษณะพื้นผิวของงาน มีลักษณะที่เป็นยูนิคส่วนย่อยนำมาวาง และก่อให้เกิดเป็นรูปทรงขึ้นมา ด้วยวิธีการเย็บปัก จนเกิดเป็นพื้นที่ไม่เรียบเสมอกัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงการก่อตัวกันของชิ้นส่วนย่อย ส่วนพื้นผิวที่อยู่ภายในรูปทรง ข้าพเจ้าทำให้เกิดความแตกต่างกันเป็นพื้นผิวที่เรียบให้เห็นเป็นรูปร่างของใบหน้าของคน

7.สี (Colour) ลักษณะการใช้สีในผลงานข้าพเจ้าเลือกใช้ผ้าที่มีโทนสีร้อน หรือสีที่มีความอบอุ่น เพื่อให้รูปทรงนั้นไม่โดนกลืนด้วยรวดเร็วของผ้า สีของผ้ายังให้ความรู้สึกถึงความรัก ความอบอุ่น โดยข้าพเจ้าถอดแบบจากอริยาบถของแม่ของแม่ข้าพเจ้าที่ใช้ผ้าในการดำรงชีวิตอยู่จริง

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 62 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 1

ชื่อ เฝ้าคอย

เทคนิค เย็บปัก (ผ้าจีนอีสาน)

ขนาดกว้าง 80 x 185 x 150 เซนติเมตร

ภาพที่ 63 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 2

ชื่อ เฝ้าคอย

เทคนิค เย็บปัก (ผ้าชั้นอีสาน)

ขนาด 80 x 185 x 150 เซนติเมตร

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 นี้ข้าพเจ้าได้ทำการเลือกตัวสื่อ (Medium) ที่จะใช้ในการสร้างรูปทรงขึ้น โดยการศึกษาจากข้อมูลทางกายภาพ และข้อมูลทางความรู้สึกนึกคิด นำมาจัดการด้วยวิธีการทาง ประติมากรรม คือ ข้าพเจ้าใช้รูปทรงของคน ในส่วนนี้ใช้รูปทรงแทนความเป็น “แม่” และใช้รูปทรงของวัตถุที่มีความหมายในบริบทของแม่ เช่น แก้วอ้อย ฟ้าขึ้น (อีสาน) ข้าพเจ้านำเอารูปทรงทั้งสองรูปมาจัดองค์ประกอบใหม่ ให้อยู่ในท่าทางของการนั่ง รอคอย เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อผลงาน ฝ้ายคอย ตามเนื้อหาและประเด็นที่จะสื่อออกมา ในชั้นนี้วิธีการในการสร้างสรรค์นั้น ข้าพเจ้าใช้ การเชื่อมต่อกันของรูปทรงทั้งสอง (Transform) เพื่อให้รูปทรงทั้งสองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เชื่อมโยงกันระหว่างสองรูป แสดงออกให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของรูป ท่าทางของคนที่กำลังนั่งบนเก้าอี้มีลักษณะของการ โอบกอดลูก และใช้การยี่รูปทรงออกจากรูปทรงหลัก เพื่อต้องการให้เกิดช่องว่างระหว่างรูป เกิดพื้นที่ว่าง (Space) ของใบหน้าที่คว้านเข้าไป ในรูปทรงหลักกับรูปทรงที่ยี่ออกมา เพื่อสื่อถึงความรู้สึกที่ห่างไกลกันระหว่างแม่และตัวข้าพเจ้า

ในงานรูปทรงจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน คือ ส่วนของตัวที่เป็นรูปทรงคนจะใช้การลดทอนรูปทรงให้เห็นเป็นรูปที่ไม่ชัดเจน โดยการใช้ปูนีดย่นนำมาประสาน เชื่อมต่อกัน ข้าพเจ้าใช้การประสานปูนีดย่นด้วยวิธีการ เย็บปัก นำมารวมกันซึ่งแสดงให้เห็นการก่อเกิดขึ้นจนกลายเป็นรูปทรงขึ้นมา

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 64 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 1
 ชื่อ กลับฝัน
 เทคนิค เย็บปัก (ผ้าจีนอีสาน)
 ขนาดกว้าง 40 x 165 x 50 เซนติเมตร

ภาพที่ 65 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 2

ชื่อ หลับฝัน

เทคนิค เย็บปัก (ผ้าจีนอีสาน)

ขนาด 40 x 165 x 50 เซนติเมตร

ภาพที่ 66 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 3
 ชื่อ หลับฝัน
 เทคนิค เย็บปัก (ผ้าชิ้นอีสาน)
 ขนาด 40 x 165 x 50 เซนติเมตร

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ข้าพเจ้าได้เลือกใช้ตัวสื่อ (Medium) ในการแสดงออกทางรูปทรงคือ ประเด็นในช่วงเวลาและอิริยาบถของแม่ที่กำลังนอน และการนำเอา รูปทรงของวัตถุที่เป็นหมอน รูปร่างและใบหน้าของคน โดยการนำรูปทรงทั้งสามมาเชื่อมต่อและ ประกอบเข้าหากัน ด้วยวิธีการทางประติมากรรม (Transform) ในขั้นนี้ข้าพเจ้าได้ลดทอนรูปทรง ออกให้เหลือในเนื้อหาและประเด็นที่จะสร้างรูป ใช้ลักษณะท่าทางของใบหน้าที่กำลังหนุนหมอน นอนหลับอยู่ และกำหนดทิศทางของเส้นในรูปทรงให้อยู่ในแนวนอน เพื่อให้รูปทรงมีความนิ่ง การ ลดทอนรูปทรงออกให้เหลือเพียงรูปร่างทางความคิด ในรูปทรงหลักที่เป็นรูปใบหน้า ได้ใช้การ คว้านรูปทรงเข้าไปให้เกิดเป็นรูปร่างของคน (Negative Form) ที่ซ้อนทับเป็นรูปร่างของคนนอน โอบกอดลูก ข้าพเจ้าให้ความรู้สึกถึงบุคคลที่เรารัก ผ่านรูปทรงที่ซ้อนกันอยู่ในตำแหน่งที่ ต้องการ ลักษณะการยึดออกของรูปทรงเป็นการยึดให้เห็นระยะห่างของรูปทรง ทำให้เกิดเป็นที่ว่าง (Space) ในรูปทรงและมีรูปทรงที่เป็นรูปคนที่ยึดออกมากำลังอุ้มลูก ที่ข้าพเจ้าใช้ที่ว่างที่เว้าเข้าไป เป็นเค้าโครงของใบหน้าของเด็กที่ข้าพเจ้าใช้แทนตัวข้าพเจ้า เพื่อแสดงให้เห็นอาการของรูปทรง ภายนอกกำลังโอบอุ้มรูปทรงภายใน

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 67 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 1
ชื่อ กล่อมไกว
เทคนิค เย็บปัก (ผ้าจีนอีสาน)
ขนาด 72 x 38 x 188 เซนติเมตร

ภาพที่ 68 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 2
 ชื่อ กล่อมไกว
 เทคนิค เย็บปัก (ผ้าจีนอีสาน)
 ขนาด 72 x 38 x 188 เซนติเมตร

ภาพที่ 69 ลายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อ	กลุ่มไกว
เทคนิค	เย็บปัก (ผ้าชิ้นอีสาน)
ขนาด	72 x 38 x 188 เซนติเมตร

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 ข้าพเจ้าได้เลือกใช้ตัวสื่อ (Medium) คือ การใช้ประเด็น ในเนื้อหาเรื่องราวและอิริยาบถของแม่ในช่วงเวลาที่แม่เลี้ยงดูเรานำมาจัดองค์ประกอบใหม่ โดยการผสมผสานรูปทรงของคนกับวัตถุสิ่งของ เช่นหมอน กับเส้นโค้งที่ได้จากอาการของการเคลื่อนไหวของเปลญวน นำเอาสองรูปทรงมาเชื่อมต่อกันด้วยวิธีการ (Trans Form) คือการผืนกรูปรูปทรงทั้งสองให้เป็นรูปทรงทางความคิด และต้องการให้รูปทรงแสดงอาการในท่าทางลักษณะของแม่ที่กำลังนอนโอบกอดพื้นที่ภายใน (Negative Space) โดยข้าพเจ้าใช้พื้นที่ภายในนี้เป็นรูปร่างหรือเส้นรอบนอกของใบหน้าเด็ก ที่ข้าพเจ้าใช้แทนตัวข้าพเจ้าเอง โดยการคว้านรูปทรงเข้าไปเป็นร่อง ให้ความรู้สึกถึงความลึกที่กินรูปทรงเข้าไป โครงสร้างโดยรวมของผลงานชิ้นนี้ เป็นลักษณะของเส้นโค้งที่มีที่มาจากเปลญวน นำมาใช้กับลูกทรงหลักที่เป็นรูปร่างคน เพื่อให้รูปทรงนั้นแสดงอาการเคลื่อนไหว

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพที่ 70 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 1
ชื่อ ชุ่มฉ่ำ
เทคนิค เย็บปัก (ผ้าชิ้นอีสาน)
ขนาด 45 x 160 x 65 เซนติเมตร

ภาพที่ 71 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 2

ชื่อ

ชุ่มน้ำ

เทคนิค

เย็บปัก (ผ้าจีนอีสาน)

ขนาด

45 x 160 x 65 เซนติเมตร

ภาพที่ 72 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 3
 ชื่อ ชุ่มน้ำ
 เทคนิค เย็บปัก (ผ้าจีนอีสาน)
 ขนาด 45 x 160 x 65 เซนติเมตร

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในชั้นที่ 4 ข้าพเจ้าใช้ตัวสื่อในการที่จะนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานคือ การนำเอาช่วงเวลาและกิจกรรมระหว่างแม่กับข้าพเจ้า นำมาเล่าในบริบทใหม่โดยใช้รูปร่างรูปทรงของแม่ที่ถอด จากอิริยาบถของแม่นำมาผสมผสานเข้ากับวัตถุที่เป็นข้าวของเครื่องใช้ (Transform) ให้รูปทรงอยู่ในลักษณะท่าทางที่แม่กำลัง อาบน้ำให้ลูก ถอดนมลูก โดยข้าพเจ้าหยิบยกรูปทรงบางส่วนมาใช้ เช่น ช่วงของแขนที่ยื่นออกไปรองรับพื้นที่ภายใน (Inner Space) ที่ข้าพเจ้าใช้เส้นรอบนอกของใบหน้าเด็ก เพื่อแสดงการโอบ รองรับ รูปทรงในลักษณะพื้นที่ว่างที่เจาะผ่านรูปทรง ข้าพเจ้าตั้งใจให้เห็นรูปที่เป็นใบหน้า (Negative Form) ให้รูปทรงของใบหน้าตรงกันแสดงให้เห็นถึง ความห่วงหาถึงบุคคลที่รัก

บทที่ 5

สรุป

จากผลงานประติมากรรมชุด “รูปทรงจากความทรงจำของฉันและแม่” เป็นผลงานที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้ค้นคว้ามาอย่างต่อเนื่อง จากผลงานในชุดก่อนวิทยานิพนธ์ ทั้งในด้านการค้นคว้าและปฏิบัติตามกระบวนการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์อย่างละเอียด ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการใช้รูปทรง เนื้อหา ทัศนธาตุ และแรงบันดาลใจที่ได้นำมาวิเคราะห์คลี่คลายผลงานให้เกิดความสมบูรณ์ เพราะเรื่องราวที่ข้าพเจ้านำมาสร้างสรรค์นั้น ส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องราวที่ศิลปินหลายๆท่าน ใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน คือเรื่อง ความผูกพันของแม่และลูก แต่สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ค้นพบประเด็นที่เพิ่มเติมที่เป็นรูปแบบเฉพาะของตนเอง ด้วยการค้นคว้าวัสดุใหม่มาสร้างสรรค์เป็นผลงานทางประติมากรรม ดังนั้นวัสดุมีส่วนสำคัญ ข้าพเจ้าใช้ ผ้าจีน (อีสาน) นำมาสร้างเป็นผลงานที่มีเรื่องราวระหว่างแม่และข้าพเจ้า ขยายความผ่านตัววัสดุที่มีความหมายและคุณค่าในตัว เพื่อสะท้อนให้เห็นถึง ความรัก ความผูกพัน ความคิดถึงบุคคลที่เรารัก วิถีชีวิตและความเรียบง่ายในชนบท โดยผ่านการใช้รูปทรงทางประติมากรรม เนื้อหา และวัสดุ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นภาพความทรงจำที่ดีต่อข้าพเจ้า

ดังนั้นการศึกษาศิลปะการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ในชุดนี้ ข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้วิธีการสร้างสรรค์ที่จะแสดงออกในรูปแบบที่เป็นเฉพาะตน โดยการสื่อความหมายออกมาในรูปแบบงานประติมากรรมทั้งหมด 4 ชิ้น โดยข้าพเจ้านั้นได้อาศัยรูปทรงจากจินตนาการภาพความรู้สึกในเรื่องราวของความรัก ความผูกพันระหว่างแม่และข้าพเจ้า และนำเอา อิริยาบถต่างๆ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน นำมาประกอบสร้างขึ้นเป็นรูปทรงทางประติมากรรม ด้วยการใช่วิธีการทางประติมากรรม คือ การประสานรูปทรง (Transform) การยึดรูปทรง การขยายรูปทรง การคว้านรูปทรงให้เกิดเป็นที่ว่างภายใน (Inner space) และที่ว่างที่เกิดรอบๆรูปทรง กระบวนการทั้งหมดนี้ ข้าพเจ้าได้นำมาใช้ในการแสดงออกทางรูปทรง ให้ออกมาในรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) เพื่อที่จะต้องการให้รูปทรงนั้นนำพาไปสู่เนื้อหาทางความคิด ในเรื่องราวสภาวะของความคิดคำนึงถึงบุคคลอันเป็นที่รัก ผ่านภาพความทรงจำอันดีของข้าพเจ้า

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ทั้งหมด 4 ชิ้น ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้ในระดับหนึ่ง ไม่ว่าผลงานนั้นจะออกมาดีมากหรือน้อยมากนั้น ไม่ใช่ปัญหาสำคัญ หากแต่สิ่งที่สำคัญคือสิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ กระบวนการขั้นตอนต่างๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานทำให้ข้าพเจ้าพบเห็นกับ ข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคซึ่งข้าพเจ้าสามารถอธิบายออกมาให้เป็นหัวข้อได้ดังนี้

ข้อดีที่ข้าพเจ้าพบเห็นในการสร้างสรรค์คือ การที่ข้าพเจ้าได้ใช้วัสดุสำเร็จรูป (ผ้าชิ้นอีสาน) ที่ผ่านการใช้งานหรือเศษผ้าที่ไม่ใช้แล้ว นำกลับมาสร้างเป็นผลงานผ่านรูปทรงทางประติมากรรมและผลของการใช้วัสดุดังกล่าว ยังช่วยส่งเสริมเนื้อหา แนวความคิดของข้าพเจ้าในเรื่องของ ความผูกพันระหว่างแม่และข้าพเจ้าอีกด้วย

ข้อเสียที่เกิดจากการสร้างสรรค์คือ ข้าพเจ้ายังควบคุมการใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ได้อย่างไม่เต็มที่ เนื่องจากมีความจำกัดในตัววัสดุเองที่อาจจะทำให้การนำมาสร้างรูปทรงนั้น ยากต่อการจัดการให้วัสดุสัมพันธ์กับรูปทรงในทางกายภาพ

ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ข้าพเจ้าคิดว่าเกิดจากระยะเวลาในการค้นคว้าศึกษาและหารูปแบบในการสร้างสรรค์รวมถึง การที่เราอยู่ในขั้นตอน กระบวนการสร้างสรรค์นั้นมักจะมีประเด็นอื่นที่แทรกเข้ามา จนทำให้เรานั้น ไม่สามารถที่จะสร้างสรรค์ผลงานให้อยู่ในขอบเขตและเนื้อหาที่เราจะนำเสนอออกมา

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ข้าพเจ้าคาดหวังว่า การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ จะเป็นจุดเริ่มต้นของการค้นคว้า สร้างสรรค์ และสามารถนำกระบวนการดังกล่าวไปปรับใช้ในการพัฒนาต่อไปในอนาคตได้

รายการอ้างอิง

Uncategorized References

"American Destiny." www.artnet.com/artists/hugo-robus/cardle-song-MHN2_r8jQmb8sFzotupgQw2.

Destiny., American. "Soundsuit." www.artnet.com/artists/hugo-robus/cardle-song-MHN2_r8jQmb8sFzotupgQw2.

"Modern British and Irish Art Evening Sale, London." www.christies.com/lotfinder/Lot/henry-moore-om-ch-1898-1986-rocking-chair-5914836-details.aspx.

"Soundsuit-Sculpture." www.designboom.com/art/soundsuit-sculpture-by-nick-cave

"ความหมายของผ้าชิ้น,อีสาน,ไทยอีสาน,ลาวคล้ายความสำคัญ." www.student.swu.ac.th/sc/ผ้าภาคอีสาน.html
จีวัน, ดินป่า. แต่แม่พระอรหันต์ของลูก. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ, 2548:45.

"นิทรรศการ ภาพความทรงจำของแม่ (the Memories of Mom)."
www.manager.co.th/CelebOnline/ViewNews.aspx?

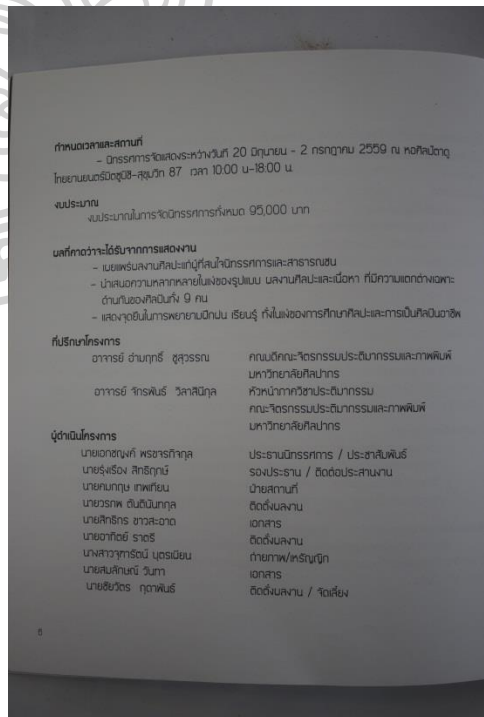
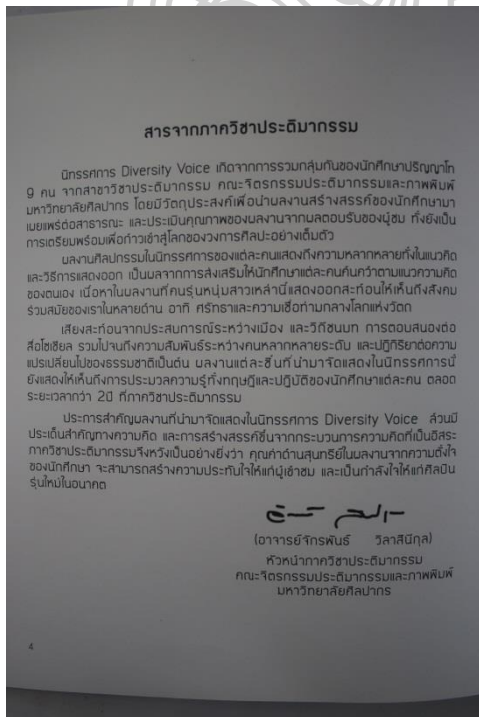
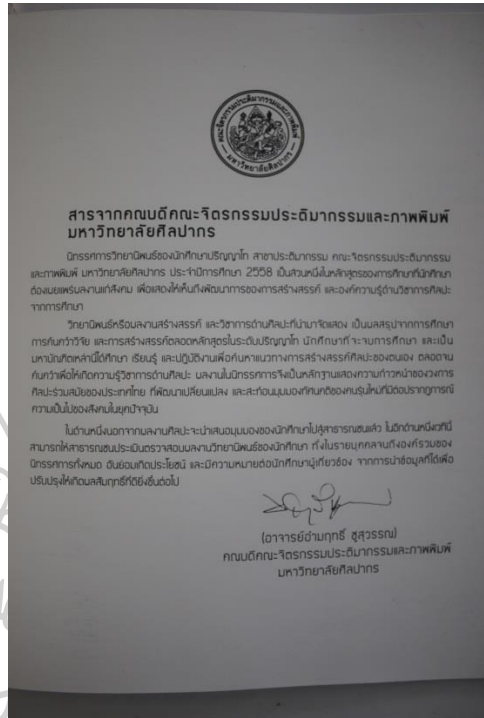
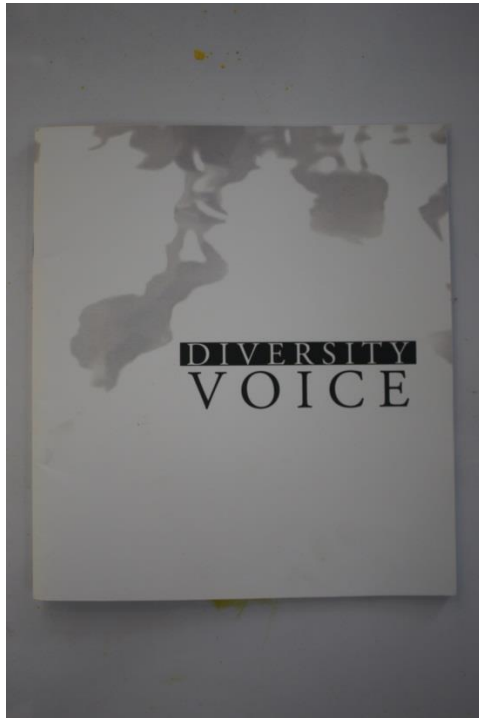
"ลัทธิต่างๆทางศิลปะ,นัชรัตน์,ชาคริยา กาญจน์พิระพล." **ผิดพลาด! การอ้างอิงการเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง.**

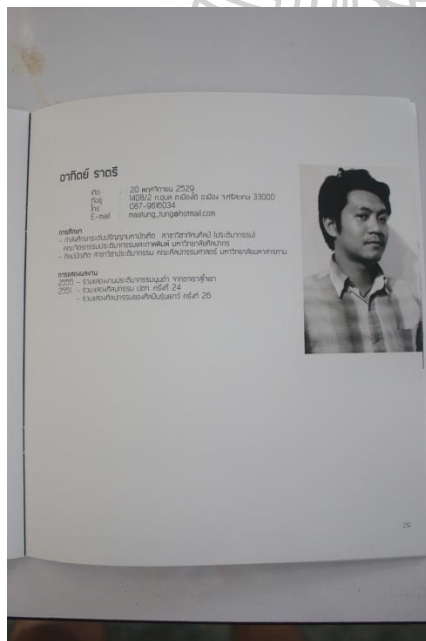
"ลัทธิเหนือจริง,วิกิพีเดีย." www.wikipedia.org/wiki/ลัทธิเหนือจริง.

วิชชาวุธ, ชัยพร. มวลสารจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525:491.

อังกูร โรหิต, ประทุม. ปรัชญาปฏิบัตินิยม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543:74.

การเผยแพร่ผลงาน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	อาทิตย์ ราตรี
วัน เดือน ปี เกิด	20 พฤศจิกายน 2529
สถานที่เกิด	ศรีสะเกษ
วุฒิการศึกษา	โรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย ศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ศป.บ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ที่อยู่ปัจจุบัน	1408/2 ถ.อุบล ต.เมืองใต้ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000
ผลงานตีพิมพ์	ร่วมแสดงงานศิลปกรรม ปตท.ครั้งที่ 24 ในหัวข้อ “ความสุข” ร่วมแสดงงานศิลปกรรมรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 25 Diversity Voice Thesis Exhibition โครงการนิทรรศการวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษาปริญญาโทภาควิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา 2558 ณ หอศิลป์ตา คูไทยยานยนต์มิติซูบิชิ สุขุมวิท 87 อ่อนนุช กรุงเทพฯ

